

Jærrådet innkalles til møte
11.09.2018 kl. 08.30 på Time rådhus

			Side
Godkjenning av protokoll			
3/18	18/00035-7	Møteprotokoll fra møte i Jærrådet 06.06.2018	3
Utvalgssaker			
8/18	18/00044-25	Evaluering Grunderarena	9
9/18	18/00044-27	Eierskap i selskaper - felles opplegg for folkevalgtopplæring	49
10/18	18/00044-26	Svar på brev om den kommunale brann- og redningstjenesten - oppfølging	53
11/18	18/00044-28	Oppnevning av representant til styret i Funkishuset	59
Orienteringssaker			
Eventuelt			

Saksdokumentene er tilgjengelige på www.sandnes.kommune.no/saksdokumenter

Vennligst meld eventuelt forfall snarest på tlf. 51 33 55 93/993 24 801. Ved forfall blir varamedlemmer innkalt særskilt.

Sandnes, 31.08.2018

Stanley Wirak
leder

Bodil Sivertsen
sekretær

Godkjenning av protokoll

3 / 18 Møteprotokoll fra møte i Jærrådet 06.06.2018

Arkivsak-dok. 18/00035-7
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sissel Hauge-Vikane

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Godkjenning av protokoll	11.09.2018	3/18

Protokoll fra møte i Jærrådet

Dato: 06.06.2018 kl. 12.00-14.00
Sted: Klepp rådhus
Arkivsak: 18/00035

Til stede: **Sandnes kommune:**
Stanley Wirak (ordfører), Pål Morten Borgli (varaordfører) (fra sak 7/18), Bodil Sivertsen (rådmann)
Klepp kommune:
Ane Mari Braut Nese (ordfører), Torbjørn Hovland (varaordfører), Torild Lende Fjermestad (rådmann)
Hå kommune:
Jonas Skrettingland (ordfører), Mons Skrettingland (varaordfører), Anne Berit Berge Ims (rådmann)
Gjesdal kommune:
Frode Fjeldsbø (ordfører), Henry A. Tendenes (varaordfører), Knut Underbakke (rådmann)
Time kommune:
Reinert Kverneland (ordfører), Sverre Risa (varaordfører), Trygve Apeland (rådmann)

Protokollfører: Sissel Hauge-Vikane, politisk sekretariat Sandnes kommune

			Side
Godkjenning av protokoll			
2/18	18/00035-4	Protokoll fra møte i Jærrådet 23.02.2018	2
Utvalgssaker			
5/18	18/00044-8	Status Jærpakke/bypakke/tverrforbindelse	2
6/18	18/00044-19	Presentasjon av Funkishuset	3
7/18	18/00044-15	Kommunal landbruksforvaltning	3
Orienteringssaker			
3/18	18/00044-18	Referat fra møte 28.05.2018 vedrørende veteranplan	
4/18	18/00044-17	Purring på henvendelse - Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering	
5/18	18/00044-16	Evaluerings Grunderarena, Jæren Produktutvikling	
6/18	18/03638-1	Pelsdyrnæringa i Norge	
Eventuelt			

Godkjenning av protokoll

2/18 Protokoll fra møte i Jærrådet 23.02.2018

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Godkjenning av protokoll	06.06.2018	2/18

Møtebehandling

Votering

Vedtak

Protokollen fra møtet 23.02.2018 ble godkjent.

Utvalgssaker

5/18 Status Jærpakke/bypakke/tverrforbindelse

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	06.06.2018	5/18

Møtebehandling

Gottfried Heinzerling, Rogaland fylkeskommune, ga en presentasjon vedr utbyggingspakke Jæren, tverrforbindelse og andre prosjekt.

Høringsdokumentet fra RFK og SVV sendes ut før sommeren.

Behandling i kommunestyrene i løpet av september.

Kommunene bør være tydelig i sin høringsuttalelse vedrørende bompengepakke/tverrforbindelsen. Enstemmig politisk vedtak i forhold til timesregelen og inntektsfordeling mellom kommunene. Lik takst i kommunene.

Rogaland fylkeskommune lager et 1a+ forslag.

Bomplassering – beskrive prinsippene og fordeling i kommunene, ikke eksakt lokalisering. Avklaring kommer i runde 2.

Heinzerling informerte også kort om status Hove-Ålgård - Riksvei, SVV jobber med kostnadsbesparelser. Må ha på plass en tilfredsstillende løsning Bråstein-krysset.

6/18 Presentasjon av Funkishuset

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	06.06.2018	6/18

Møtebehandling

Presentasjon og orientering ble gitt av Åse Odland, Funkishuset.

Samarbeidsavtale for Sandnes, Sola, Gjesdal, Klepp, Time og Hå 2015-2018.

Alle tjenester er gratis og tilgjengelig for de ute i kommunene. Jevnt besøk også fra andre kommuner.

Forslag til ny samarbeidsavtale sendt ut i mai (sammen med årsrapport og årsregnskap).

7/18 Kommunal landbruksforvaltning

Behandlet av	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	06.06.2018	7/18

Møtebehandling

Votering

Vedtak

Jærrådet støttet anbefalingen fra arbeidsgruppen og det understrekes at samarbeidet styrkes der det er naturlig å gjøre det. Viktig å ha egne fagmiljø og jobbe på tvers.

Orienteringssaker

3/18 - Referat fra møte 28.05.2018 vedrørende veteranplan

Frode Fjeldsbø informerte fra møtet.

Konklusjon:

Gjesdal kommune tar ansvar for å lage en kort veteranplan.
Fortsette felles markering 8. mai. Løfte arbeidet og få det kjent.
Innspill til kontaktpersoner fra hver kommune. Gjesdal tar initiativ til en samling.

4/18 - Purring på henvendelse - Den kommunale brann- og redningstjenesten - nye oppgaver og finansiering

Sandnes kommune følger opp saken.

5/18 - Evaluering Grunderarena, Jæren Produktutvikling

Tatt til orientering.

6/18 - Pelsdyrnæringa i Norge

Tatt til orientering.

Sandnes, 06.06.2018

Stanley Wirak
leder

Bodil Sivertsen
sekretær i Jærrådet

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

Utvalgssaker

8 / 18 Evaluering Grunderarena

Arkivsak-dok. 18/00044-25
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sissel Hauge-Vikane

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	11.09.2018	8/18

Det blir gitt en presentasjon av saken av Nina Othilie Høiland og Reidar Hebnes.

Saken legges fram for drøfting.

Sandnes, 29.08.2018

Bodil Sivertsen
sekretær Jærrådet

Vedlegg:

EVALUERING grunderarena
Rapport Gründerarena Jæren for perioden 2016 2017 og 2018
Sak 10 Regional utvikling
Søknad frå Jæren produktutvikling 2016

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

Notat

Til : Jærrådet

Frå: Næringssjefene i Jærrådkommunene

EVALUERING – GRÜNDERARENA JÆREN

Bakgrunn

Jæren produktutvikling (JPU) blei etablert i 1992 som ein stiftelse. Stiftarar var kommunane i Jærrådet – Gjesdal, Hå, Klepp, Sandnes og Time. Stiftelsen har som føremål å støtte, framskande og stimulere gründarar til nyskaping og kreativitet. JPU har sidan 1992 vore ein viktig støttespelar for dei som vil starte ny næringsverksemd på Jæren.

I 2015 var regionen gjennom ei rask endring i arbeidsmarknaden. Talet på heilt arbeidsledige i dei 5 Jærkommunane auka med ca. 87 % frå januar 2015 (2108) til januar 2016 (3940). Vinteren 2015/2016 blei det drøfta om kommunane kunne gjera meir for å møte denne negative utviklinga, og våren 2016 behandla dei 5 kommunane ein søknad frå Jæren produktutvikling om ekstra tilskot til etablerarverksemd for ein 3-årsperiode – frå 2016 til 2018.

Kommunane fatta relativt likelydande vedtak om ekstratilskot for 2016 og 2017, og med mulighet for tilskot i 2018 dersom tiltaket gav tilfredsstillande resultat. Det blei lagt til grunn at tiltaket skulle evaluerast i 2018.

Jæren produktutvikling har ei grunnfinansiering med tilskot frå kommunane på til saman kr. 750 000.

For perioden 2016 – 2018 er det gitt ei ekstraløyving årleg på kr 600 000 ut over grunnfinansieringa fordelt mellom kommunane slik:

Sandnes	kr. 160 000
Gjesdal	kr. 80 000
Hå, Klepp og Time	<u>kr. 360 000</u> (Kr 120 000 på kvar kommune)
Sum	<u>kr. 600 000</u>

I søknaden frå 2016 går det fram at ekstraløyvinga skal nyttast til dekking av husleige for ein gründerarena, samt til kurs, foredrag og vegleiingstimar for etablerarar. JPU leigde lokaler til kontor og møterom i Høguset på Bryne, og desse lokala fekk raskt namnet Gründerarena Jæren. Verksemda til JPU har i aukande grad dei siste åra blitt omtalt som Gründerarena Jæren.

Opplegg for evaluering

Næringssjefane i dei 5 Jærkommunane har stått for ei evaluering i 2 møter sommaren 2018. Evalueringa er i stor grad basert på rapport utarbeidd av Grunderarena Jæren for driftsåra 2016 – 2018 som blei oversendt kommunane i juni/juli 2018. I tillegg er lagt til grunn årsrapportane frå stiftinga og den kontakten som har vore mellom JPU og næringssjefane i perioden.

Det er ikkje gjennomført nokon form for spørjeundersøking eller ekstern kartlegging i evalueringsprosessen.

Aktiviteten i Grunderarena Jæren

Gründerarena Jæren tilbyr i dag:

- Kurs og foredrag
- Workshops
- Kontorplass
- Møterom
- Events
- Vegleiing
- Nettverk
- Næringsfaglege vurderingar

Ekstraløyvinga gjorde det mulig å tilby kontorplasser og møterom, og dei har også gjennom prosjektperioden utvikla kurstilbod for etablerarar av eit heilt anna omfang enn tidlegare. Etablererar frå Jærkommunane nytta tidlegare i nokon grad kurstilboda frå Skape.no. Nå har Gründerarena Jæren utvikla sine egne kurstilbod, slik at Skape.no og Gründerarena (som tidlegare var komplementære) nå ha langt på veg likeverdige tilbod om basisopplæring for etablererar.

Grunderarena Jæren vurderer sjølv aktiviteten sin gjennom å beskrive aktivitetar, samt gjennom registrert tal på idear, næringsfaglege vurderingar og etableringar.

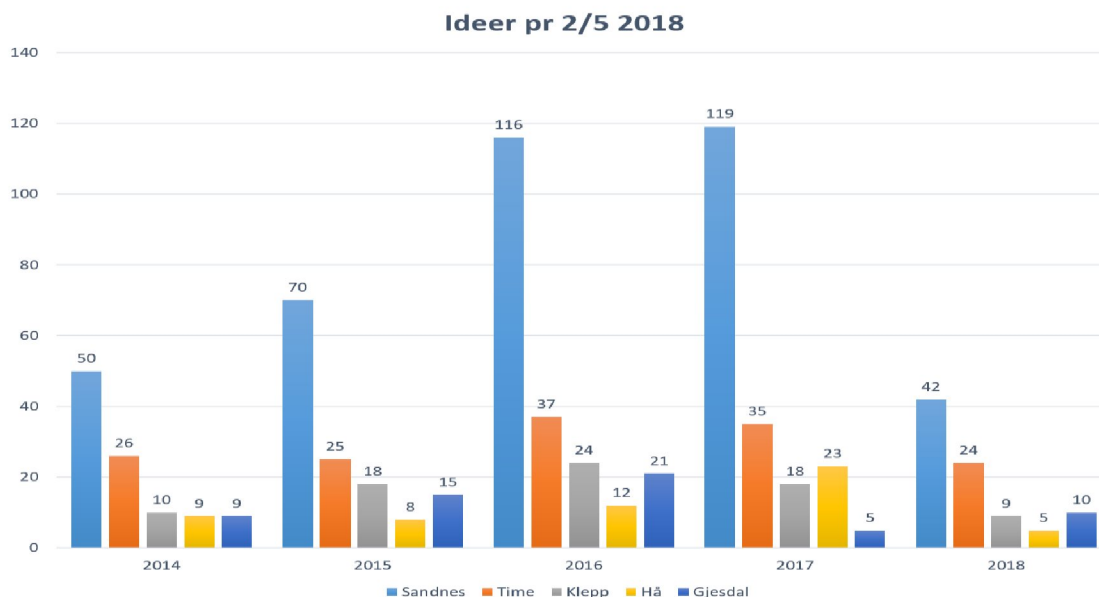
(Det er nødvendig med ei næringsfaglig vurdering av etableringsplanane for å kunna behalda dagpengar eller arbeidsavklaringspengar frå NAV mens ein etablerer eiga verksemd. Næringsfagleg vurdering må gjerast av kommunen eller anna godkjent organ.)

Utviklinga når det gjeld registrerte idear og næringsfaglege vurderingar i prosjektperioden:

Registreringane dei første månadene i 2018 (fram til mai) tilsvarer om lag tala for 2017.

Fordelinga av idear mellom stiftarkommunane fram til 2. mai 2018 er slik:

(Det er ikkje 100 % samsvar mellom tala som er brukte i dei 2 tabellane over. Dette skuldast at nokre idear er presenterte av fleire personar som samarbeider, men er busett i ulike kommunar og litt ulike registreringstidspunkt.)

Tabellane over viser at aktiviteten i Jæren produktutvikling var betydeleg også før 2016 då Gründerarena Jæren blei etablert, men at aktiviteten auka vesentleg med større disponible ressursar og betre tilbod frå og med 2016.

Grunderarena Jæren opplyser i korrigert rapport 11. juli 2018 at det blei etablert 103 bedrifter i 2017 av personar som har fått vegleiing hjå dei (109 bedrifter i 2016). Dette er fordelt med 29 AS'er, 69 enkeltmanns-bedrifter og 5 andre selskapsformer.

Fordelinga mellom kommunane i 2017 var slik:

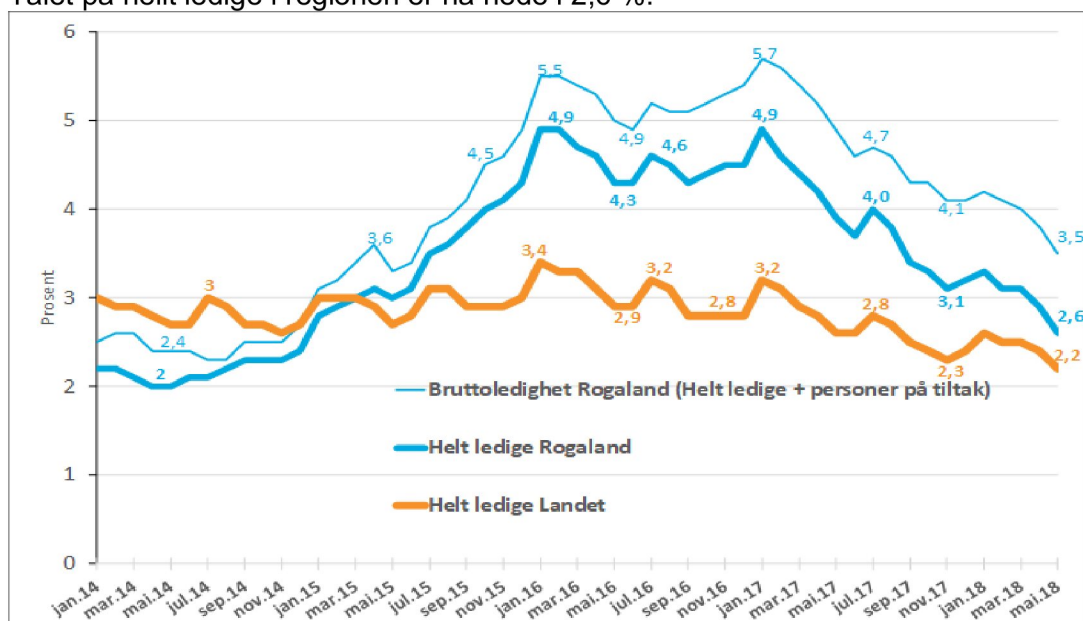
Gjesdal	12
Hå	12
Klepp	10
Sandnes	46
Time	23
Sum	103

Vi har ikkje opplysningar om kor mange av desse selskapa som er aktive sommaren 2018 eller omfang/omsetning i dei nye selskapa.

Situasjonen på arbeidsmarknaden

Greater Stavanger skriv i sin statusrapport til styret i juni 2018 at situasjonen på arbeidsmarknaden er i ferd med å stabilisera seg. Talet på arbeidsplasser i regionen auka med snautt 1300 i 2017, og arbeidsløysa krympar og nærmar seg landsgjennomsnittet.

Talet på heilt ledige i regionen er nå nede i 2,6 %.

Dersom vi ser konkret på dei 5 kommunane som står bak satsinga i Gründerarena Jæren, er arbeidsledigheten (heilt ledige) i mai 2018 slik:
(Mai 2017 i parentes)

Gjesdal	2,6 (3,7)
Hå	2,1 (2,3)
Klepp	2,2 (3,7)
Sandnes	3,2 (4,6)
Time	2,1 (2,9)

Vurdering av tilbodet i prosjektperioden

Situasjonen på arbeidsmarknaden i vår region i 2015/2016 var spesielt utfordrande med rask auke i arbeidsløysa og stor grad av usikkerhet. Arbeidsløysa ramma breitt, og både ufaglærte, fagarbeidarar og arbeidstakarar med høgare utdanning opplevde å mista arbeidet.

I ein slik situasjon var det naturleg å vurdere ekstraordinære tiltak, og den ekstra satsinga gjennom Jæren produktutvikling framstår i ettertid som eit godt og vellukka grep.

Jæren produktutvikling har i prosjektperioden bygd ut sitt tilbod til etablerarar på dei fleste aktuelle område. Av nye tilbod må nemnast eit godt utbygd kurstilbod for etablerarar og tilbod om mellombels kontorplasser og møterom for etablerarar.

Rapporten frå Gründerarena Jæren om aktiviteten i perioden 2016 – 2018 gir ein god oversikt over tilbodet som er gitt. Jæren produktutvikling fekk raskt på plass godt fungerande bistand til dei som ønskte å etablere ny verksemd på Jæren i ein perioden med mange ledige.

Kva ønsker stiftelsen

Mot slutten av rapporten frå Gründerarena Jæren prøver dei å sjå på kva rolle dei skal inneha framover. I rapporten heiter det mellom anna:

Vi ønsker å fortsette å være et kompetansesenter for gründere, men med mer fokus på det etablerte næringsliv, da spesielt de med 0-4 ansatte. Fordelene med å fysisk kunne treffes og ha tilgjengelige møterom. Ta del i det nettverket vi har bygget opp av næringsliv, gründere og samarbeidspartnere. Vi mener det er viktig å samle kompetansen. Fokus på selvledelse, innovasjon og smarte løsninger. Innsatsen blir da særlig rettet mot gründere, små bedrifter, nyskaping og næringsmiljøer.

I tillegg vil Gründerarena Jæren styrke kunnskapsgrunnlaget om næringsvirksomhet og være en innovasjonsdriver. Vi har nå en unik plattform å bygge videre på for å bygge opp under lokalt gründerskap og næringsliv.

Vurdering av tilbudet framover

Jæren produktutvikling har i prosjektperioden 2016 – 2018 gjort eit godt arbeid i samsvar med det som låg til grunn for satsinga. Jæren produktutvikling tok ei rolle som var viktig for regionen, og løyste oppgåvene på ein god måte.

Situasjonen i arbeidsmarknaden tilseier at den ekstraordinære satsinga som blei gjort i prosjektperioden nå kan avsluttast, men basistenestene gitt av Jæren produktutvikling bør vidareførast. Aktiviteten i JPU bør tilpassast dei økonomiske rammene slik dei var før 2016. Stiftelsen bør framleis ha som føremål å støtte, framskande og stimulere gründerar til nyskaping og kreativitet. Val av verkemiddel og tenestar bør i nokon grad utformast av styret og tilsette i stiftelsen, men signala bør vera at Jæren produktutvikling bør konsentrera ressursane om det viktige arbeidet dei er gode på – oppfølging og utvikling av gründerar.

I rapporten frå verksemda i 2016 – 18 antyder stiftelsen at dei i større grad vil gå inn i generell næringsutvikling og rådgivingsteneste retta mot små og mellomstore bedrifter. Dette vil krevje andre typar ressursar enn det som er tilgjengeleg i dag, og det er både offentlege og private aktørar i denne marknaden. Næringssjefane vil ikkje tilrå denne endringa, då ei slik omlegging lett kan svekke fokuset på gründerverksemd.

Gründerarena Jæren gav dei første åra tilbod om gratis kontorplasser for etablererar. Våren 2018 begynte dei å ta leige for kontorplassene. Dersom dette tilbodet skal førast vidare er det viktig at utleige av kontorplasser til subsidierte prisar skjer for korte periodar slik at denne tenesta ikkje kjem i konkurranse med andre utleigarar av kontorlokale.

I ein vanleg driftssituasjon vil det ikkje vera behov for eller økonomisk rom for å ha eit så omfattande tilbod om kontor og møterom tilgjengelege for etablererar, så dette bør ikkje prioriterast på same måte framover. Møterom til kurs og møteverksemd kan stiftelsen få tilgang til ved å bruka kommunane sine lokale. Dette kan gi ei betre geografisk spreiding av den opne/utadretta aktiviteten.

Næringssjefane legg til grunn at den gode kontakten som har vore mellom Jæren produktutvikling og dei kommunale næringsansvarlege blir vidareført.

Verksemda i Jæren produktutvikling har dei siste åra vore marknadsført med 2 ulike namn. Næringssjefane tilrå at verksemda blir vidareført under eit namn, og at styret for stiftelsen får fullmakt til å bestemma namnet.

Økonomi

Det samla basistilskotet frå stiftarkommunane til Jæren produktutvikling har dei siste åra vore på kr. 750 000, med like beløp for dei 5 kommunane. Avslutning av prosjektperioden kan vera rett tidspunkt å vurdere storleiken på tilskota og fordelinga mellom kommunane. Styret for stiftelsen bør få mulighet til å vurdere behov for tilskot før endeleg vedtak.

Forslag til vedtak (i Jærrådet):

Saka blir teken til orientering.

Jærrådet tilrår kommunane å vedta at verksemda i Jæren produktutvikling blir vidareført med føremål å støtte, framskande og stimulere gründerar til nyskaping og kreativitet.

Økonomisk ramme til verksemda dei komande åra blir fastsett i budsjett/økonomiplan 2019 – 22.

Vedlegg:

Søknad frå Jæren produktutvikling datert 7. mars 2016

Rapport frå Jæren produktutvikling datert 19. juni 2018

Saksutgreiing til styret i Greater Stavanger - Regional utvikling 2017

GRUNDERARENA

JÆREN – endring, nyskaping og vekst

RAPPORT FOR DRIFTSÅRENE 2016 –
2018 GRÜNDERARENA JÆREN

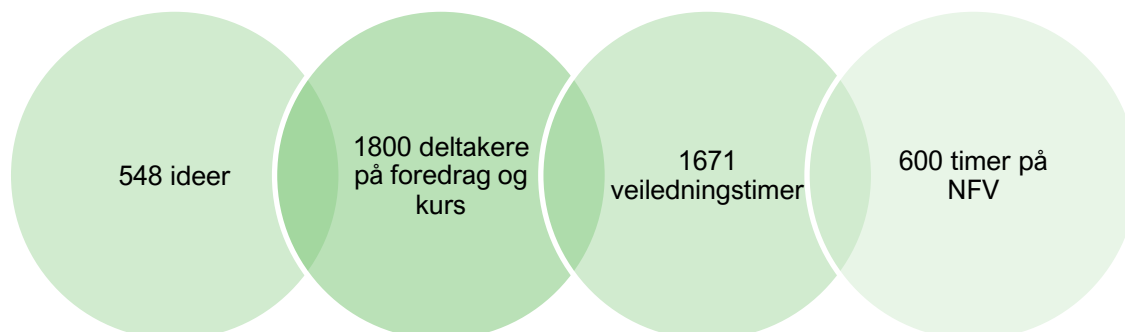

Sammendrag

Vi har hatt mer enn 2600 besøkende i prosjektperioden! En av de var Statsminister Erna Solberg. Her er et utdrag fra statsministerens blogg etter besøket: «Tidligere på dagen møtte jeg en fantastisk gjeng med gründere på Gründerarena Jæren. Oppfinnsomheten og skaperkraften gir seg utslag i nyvinninger og jobber. I tillegg opplevde jeg et stort samhold og en smittende glød blant de mange gründerne på Bryne». At statsministeren erkjenner det arbeidet vi gjør på Jæren er vi takknemlige for. Både når det gjelder å bidra til endring, nyskaping og vekst, men også det å skape nettverk og være et kontaktpunkt for gründere og næringsliv.

For perioden 2016 til 2. mai 2018 har vi hatt følgende registreringer:

Nye ideer

Vi har registrert totalt for perioden 548 nye ideer. Her er det både innovative ideer og mer tradisjonelle ideer. Vi ser at det er store variasjoner i hvilket behov hver gründer har for oppfølging, type hjelp de ønsker/trenger og hvilken bakgrunn og erfaring de har.

Fellestrekket er at vi hver dag møter gründere med glød og engasjement for å skape nye arbeidsplasser og bidra til økt verdiskaping i regionen og samfunnet.

Foredrag, kurs og workshop

1800 gründere har deltatt på våre foredrag og workshops med aktuelle tema relevant for å starte og drive sin egen bedrift. Tema har vært selskapsregler, patenter, regnskap, avtalerett, markedsføring, kundesegmentering og mye mer. Foredragene har vi hatt 1 gang i uken.

Etablererkurs for NAV

Sammen med Aktiv Læring og Innovation Dock gjennomfører vi etablererkurs for Nav i Sør-Rogaland. Kursene blir gjennomført fortløpende. Selve kursene blir gjennomført i Stavanger Øst i Innovation Dock sine kurs- og konferansefasiliteter.

Kurset har en varighet på totalt 17 uker, der det først er 5 uker undervisning etterfulgt av 12 uker med egenarbeid med oppfølging.

Kontorfellesskap

25 gründerbedrifter har i snitt hver måned hatt kontorplass i arenaen fra oppstart i 2016 til 2018. I februar 2018 endret vi på denne modellen og innførte fast kontorplass. I utgangen av mai 2018 er alle de 11 disponible pultene utleid til gründere i oppstartfasen.

Vi har klart å skape et positivt, støttende, nyttig, kunnskapsrikt og raust kontorfellesskap og et aktivt nettverk for gründerne.

Veiledning

Vi har gitt 1671 veiledningstimer til gründere, og vi brukte i tillegg 600 timer på næringsfaglige vurderinger. Når det gjelder næringsfaglige vurderinger så bruker vi i snitt 3 timer per person. Altså har det totalt vært 200 personer som til nå har fått en næringsfaglig vurdering av oss.

Gründerarena Ung

I samarbeid med Ungt Entreprenørskap har vi fokus på entreprenørskapsfaget både for elever og lærere i de videregående skolene i jærkommunene. Skolene som er med er: Bryne videregående Tryggheim skolene og Øksnevad videregående skole. Vi har på de arrangementene vi har gjennomført hatt 15 elevbedrifter og 60 elever som har deltatt hver gang. Vi planlegger i disse dager for skoleåret 2018/2019, og skal ha kick-off onsdag 20 juni på Bryne videregående skole.

Samarbeidspartnere

Vi har mange gode samarbeidspartnere som gjør at vi kan tilby et vidt spekter av kompetanse og hjelp til gründerne. Flere av samarbeidspartnerne gir gratis veiledning og kurs/workshop i sine respektive fagfelt.

En stor til takk til kommunene og samarbeidspartnere for engasjement og bidrag som har gjort dette mulig!

Generelt om Jæren Produktutvikling

Jæren Produktutvikling ble etablert i 1992 og er en interkommunal stiftelse for kommunene Sandnes, Klepp, Time, Gjesdal og Hå. Stiftelsens formål er å støtte, fremskynde og stimulere gründere til nyskaping og kreativitet i våre eierkommuner. Det blir gitt rådgivning og opplæring til privatpersoner og bedrifter innen idevurdering, registrering av selskap, forretningsutvikling, kobling mot potensielle kunder/leverandører, finansieringssøknader, økonomi og budsjettering, Alle personer og bedrifter fra stiftelseskommunene kan motta hjelp fra oss.

Styret i JP består av: Petter Stabel – Styreleder (Time), Stanley Wirak (Sandnes), Fridtjov Helland (Klepp), Håkon Lund (næringsliv representant), Henry Tendenes (Gjesdal) og Jonas Skrettingland (Hå).

Gründerarena Jæren

- *Vi har gründeren i fokus i alt vi gjør!*

Gründerarena Jæren ble åpnet i august 2016 og er et oppstarttilbud utviklet av Jæren Produktutvikling. Målet var å skape en arena for endring, nyskaping og vekst. Gründerarena Jæren jobber for økt verdiskaping i Jær-regionen ved at nye, levedyktige bedrifter blir etablert, og eksisterende næringsliv blir tilført nye lønnsomme produktideer. Rådgivning og hjelp blir også gitt til eksisterende firma. Tilbudet er for gründere bosatt i kommunene Sandnes, Klepp, Time, Gjesdal og Hå.

Gründerarena Jæren er lokalisert i Forum Jæren på Bryne, der disponerer vi en etasje på 500m². Her har vi cellekontor, kontorlandskap, kurs, møtelokaler og stillerom. Her er det og tilgang på printer/skanner, kjøkken, trådløst nett, kantine i 2 etasje osv. Her er vi samlokalisert med andre bedrifter for å utnytte kompetansen fra det etablerte næringslivet til gründernes fordel. Fra Bryne er det ca 13 min med tog til Sandnes, 20 min m/bil fra Ålgård, ca 5 min m/tog til Nærbø og 3 min med tog til Klepp.

Det vi kan tilby er:

Kurs og foredrag	Workshops	Kontorplass	Møterom
Events	Veiledning	Nettverk	Næringsfaglige vurderinger

Det å være knyttet til dette fellesskapet gjør at gründerne får tilgang til eksterne og interne nettverk. Flere av gründerne er tydelig på at nettverket de har blitt en del av hos oss, har vært positivt for bedriften. Det å være en del av et gründermiljø verdsettes. Å kunne jobbe i et miljø som gjør at man omgås med likesinnede som er i samme situasjon, det å bli motivert av folkene rundt deg og hvis det går trått, så er det lettere når man har folk rundt seg som kan gi en fornyet motivasjon enn å sitte på et hjemmekontor. Vi ser at det er en motivasjon for gründerne å se andre lykkes. En annen fordel er at folk er rausere i å dele tips og triks – enten det gjelder digitale verktøy eller mal til et tilbudsbrev. Kontorlokalene gir og en arbeidsplass med profesjonell forretningsadresse og møteplass, noe som betyr mye for bedriftens legitimitet.

Gründerarena Jæren engasjerer seg også i prosjekter som kan bidra til næringsutvikling i regionen. Vi hjelper med å realisere prosjekter ved å finne rett finansiering, deler av vårt nettverk og skaper god prosjektstyring

Vi har et godt samarbeid med flere andre aktører i regionen. Blant annet DnB, Lyse, KPMG, Projure advokatfirma, Jærtek, Aarbakke, Håmsø Patentbyrå, Sum Regnskap, Azets (tidligere Visma), Kluge advokatfirma m.fl. Dette samarbeidet er et direkte gode til gründerne som kommer til oss for veiledning, da våre samarbeidspartnere gir gratis veiledning.

Gründerarena Jæren ønsker å bidra til at innovative idéer med stort potensiale får god drahjelp på veien frem til lønnsom virksomhet. Vi har derfor et tett samarbeid med Validè som driver inkubatorvirksomhet. En inkubator er en avdeling i en kunnskapspark som samlokaliserer og trener personer med innovative forretningsidéer opp til å etablere nye kompetanseintensive bedrifter.

Inkubatorens viktigste jobb er å gjøre nettopp gründeren i stand til å lykkes med sin forretningsidé og hjelpe ideene frem til lønnsom virksomhet. Validè følger bedriftene i inkubatoren tett i 2 år gjennom etableringsfasen og videre inn i driftsfasen. I de fleste tilfeller investerer Validè tid og penger i prosjektene i inkubatoren. Kravene for å bli tatt opp i inkubatoren er at idéen har vekstpotensial, innovasjonshøyde og et kompetent gründerteam bak seg.

Validè har et kontor i våre lokaler, og er dermed tilgjengelige for gründerne på daglig basis. Vi utveksler ideer og kunnskap, de tar noen av våre gründerne inn i inkubatoren, og noen av deres gründerne får tilbud om plass og hjelp i arenaen.

Veiledninger

Vi tilbyr veiledninger av personer som vil starte egen virksomhet eller vurderer dette. Vi kan hjelpe med å utvikle og forme forretningsideen, målsettinger, handlingsplaner, budsjett, fremgangsmåte, arbeidsverktøy, selskapsform, markedsføring, skatter og avgifter, kundesegmentering og mye mer. Alt etter hvilket behov hver enkelt gründer har. Vi tar ikke mål av oss til å være eksperter på alt av regelverk, men vi vet hva som finnes og hvor man kan finne relevante opplysninger. Vi vurderer i hvert enkelt tilfelle hva en gründer trenger av hjelp og hvor mye.

Foredrag og Workshops

Vi setter ukentlig opp gratis foredrag og workshops for gründerne. Både foredrag og workshops har en stor faglig verdi og stor relevans i det å etablere sin egen bedrift. En annen fordel er at dette er en god arena for gründerne å møtes, utvide sine nettverk og knytte kontakter. Flere forteller om deltakelse på arrangement der de har fått kunder gjennom nettverket.

Noen av de som har stått for innhold og fremføring er:

- Jæren Forsikring - Hva trenger du av forsikringer i ditt firma?
- Projure - Avtalerett
- Innovasjon Norge - Fra idè til marked
- Inventas - Hvordan finne dine kunder?

- DNB - Klar for vekst
- Sum Regnskap - Hvordan lage budsjett
- Angel Challenge – Investor muligheter
- Synneva Erland Kommunikasjon - Markedsføring i sosial medier
- Ingrid Roth - Smartstart
- Jærtek - Innføring i additiv produksjon
- Azets - Grunnleggende regnskap
- Med flere...

Arrangement og nettverksarenaer

I 2017 etablerte vi Pitch & Pils. Dette er en uformell arena der formålet er at gründere kan presentere sine ideer. Dette skjer på Mellombels ølstove i Bryne sentrum. Her får gründerne muligheten til å pitche foran et større publikum, møte andre gründere, møte potensielle investorer fra næringslivet og ikke minst knytte nettverk. Vi inviterer også en lokal gründer som forteller fra sin gründerreise og deler sine erfaringer, tips og råd.

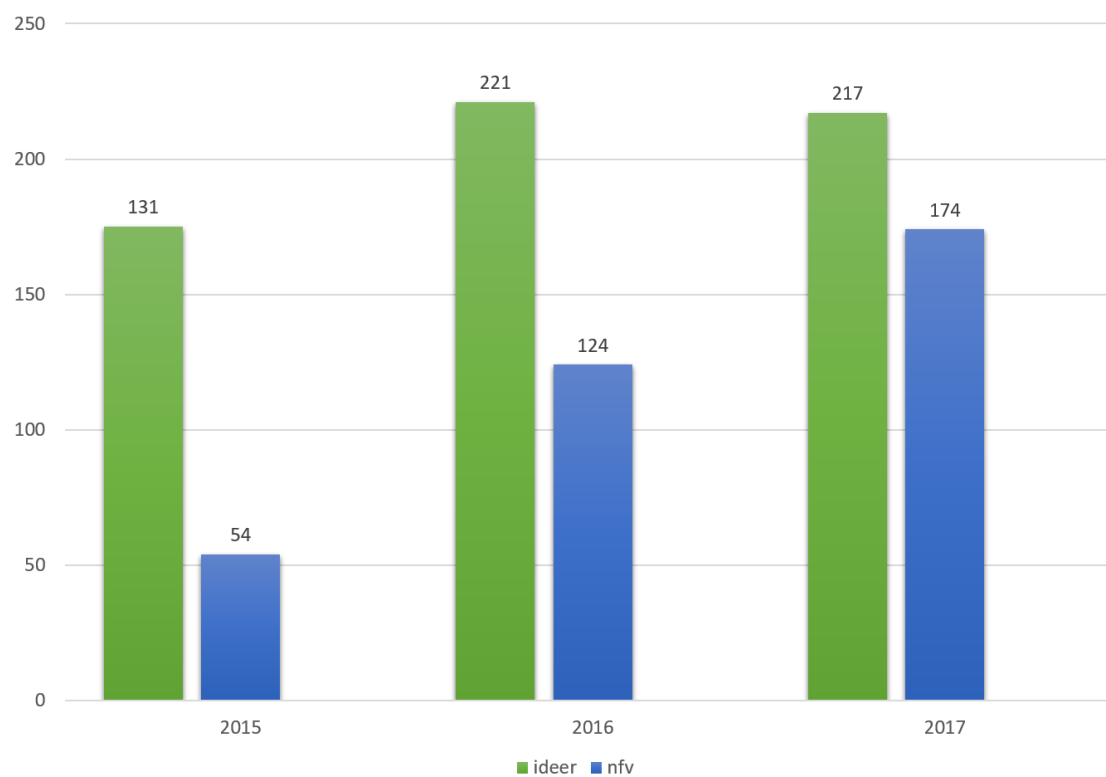
Vi har gjennomført 4 kvelder med Pitch & Pils der det var ca 60 deltakere hver gang. Deltakere har bestått av gründere, næringssjefer, virkemiddelapparatet, ordførere, bedriftsledere og andre representanter fra næringslivet. Vi ser at det å samle disse miljøene har hatt en spesielt positiv effekt i forbindelse med at gründere utvider sine nettverk og kan lære av andres erfaringer, kompetanse og kunnskap.

I november 2017 og i mai 2018 gjennomførte vi Lederforum i Vidsyn sine lokaler i Forum Jæren. Dette er blitt en arena der næringslivet, politikere og andre aktører som setter sitt preg på regionen får mulighet til å sette dagsorden. Det var 50 deltakere på første samling og 70 deltakere på andre samling. Deltakere bestod av både gründere, politikere og beslutningstakere i næringslivet. Vi arrangerte forumet i samarbeid med Lyse, Jærtek, DNB og KPMG. Her skapes det rom for nytenking, diskusjoner og innspill fra innovative miljøer, og det er et viktig steg mot morgendagens verdiskaping.

Ideregistreringer

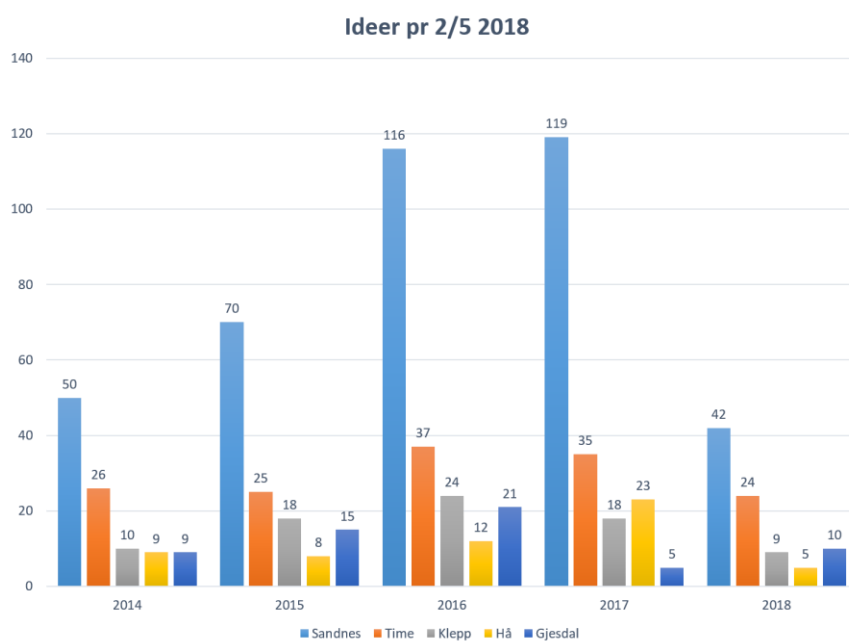
Alle som mottar veiledning hos oss blir registrert med sin idè. Hver enkelt ideregistrering har en varighet på 1 time. I tillegg kommer ekstra oppfølgingstimer til de gründerne har behov for dette. Antall ideregistreringer var i 2017 tilnærmet likt som i 2016, mens antall næringsfaglige vurderinger økte. Antallet ideer og og næringsfaglige vurderinger har en naturlig sammenheng med antall innbyggere i respektive kommuner.

Statistikk Jæren Produktutvikling 2015/2016/2017

Utviklingen til og med mai 2018 tilsvarer tallene for 2017.

Og slik er fordelingen mellom eierkommunene:

For å kunne gi en innsikt i hva som rører seg blant gründerne, så har vi her noen eksempler fra ideer som blir registrert:

- Netthandel
- Import/eksport
- Fortellerteknikk
- Bølgeteknologi
- UV-teknologi
- Bøker
- Konsulentvirksomhet
- Klatrepark
- Elektrikkertjenester rettet spesielt mot tunnelprosjekt
- Helse og skjønnhet
- Sosialt entreprenørskap
- 3d animasjon
- Digitale vikartjenester
- Prosjektsystem
- Digitale samhandlingsplattoformer
- og mye mer...

Gründerarena Ung

Gjennom prosjektet Gründerarena Ung skal vi stimulere til nyskaping og vekst også for de kommende generasjoner. Vi skal vekke nysgjerrighet og engasjement for entreprenørskapsfaget både hos elever og lærere. Vi vil knytte tettere bånd mellom de ulike samfunnsaktørene, og sammen med Ungt Entreprenørskap styrke og løfte kompetanse på nytenking, innovasjon og kreativitet. Gründerarena Ung skal ha fokus på både lærere og elever. Vi vil inspirere, motivere, engasjere og kurse lærere i entreprenørskapsfaget, slik at flere skoler får til vellykkede satsinger.

De videregående skolene i Jærkommunene har vært våre hovedsamarbeidspartnere. Flere aktører i det lokale næringsliv har også stått sentralt, både som mentorer for de unge og i forhold til å delta på de arrangementene vi har laget som «Gull eller Tull» og «Pitch og Pepperkaker». Aktørene har, for å nevne noen, vært: Aarbakke, Azets, KPMG, DNB, Creator Makerspace og våre mer etablerte gründere. Det har vært 60 deltakere på hvert av disse arrangementene.

Mulighetsterminalen

Mulighetsterminalen er et samarbeid mellom Stavanger kommune og NAV Rogaland med prosjektledelsen i Greater Stavanger. Fokus er på arbeidslediges muligheter gjennom aktiviteter som jobbmesser, formidling av ledige stillinger, konkrete stillingspresentasjoner fra bedrifter og bedriftsbesøk- tilbud som kan gi de arbeidssøkende muligheter for arbeid lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Mulighetsterminalen Jæren har hatt ukentlige treff der Mulighetsterminalen var arrangør og Gründerarena Jæren var fasilitator. I 2017 var det 540 deltakere.

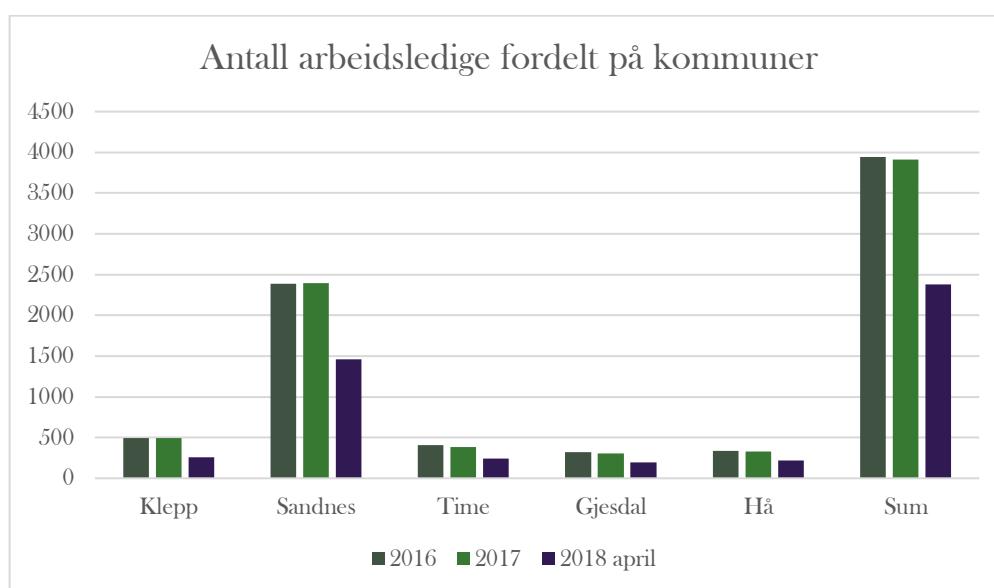
Nettverk

Nettverksbygging gjennom å dele arbeidsplass med andre og delta på foredrag, workshops og events gir gründerne mange positive effekter. Båndene som skapes, enten de er mellom bedriftene eller med Gründerarena Jæren sine samarbeidspartnere, fører til kunnskapsutveksling, tilgang til finansiell kapital, referansekunder og andre nødvendige ressurser for å videreutvikle bedriften.

Deltakelse i gründernettverket på Jæren kan også gi bedriftene økt legitimitet gjennom større sosialt nettverk og tilgang til referansekunder og andre som kan bekrefte bedriftens legitimitet. Forutsetningen for å oppnå denne indirekte effekten når det gjelder ressurstilgang er at gründerne engasjerer seg i nettverket. Vi opplever at gründerne i arenaen har vært gode på dette.

Næringsfaglige vurderinger

Personer som mottar dagpenger eller arbeidsavklaringspenger fra Nav kan søke om å beholde dagpengene mens de planlegger og etablerer virksomheten. Hvis søknaden godkjennes kan en benytte denne ordningen i inntil 12 måneder. For å søke må det innhentes en næringsfaglig vurdering av etableringsplanene. Denne vurderingen gjøres av Jæren Produktutvikling for innbyggerne i Jærkommunene. Dette må gjøres før NAV kan behandle søknaden. Vi bruker i snitt 3 timer per næringsfaglig vurdering.

Etablererkurs

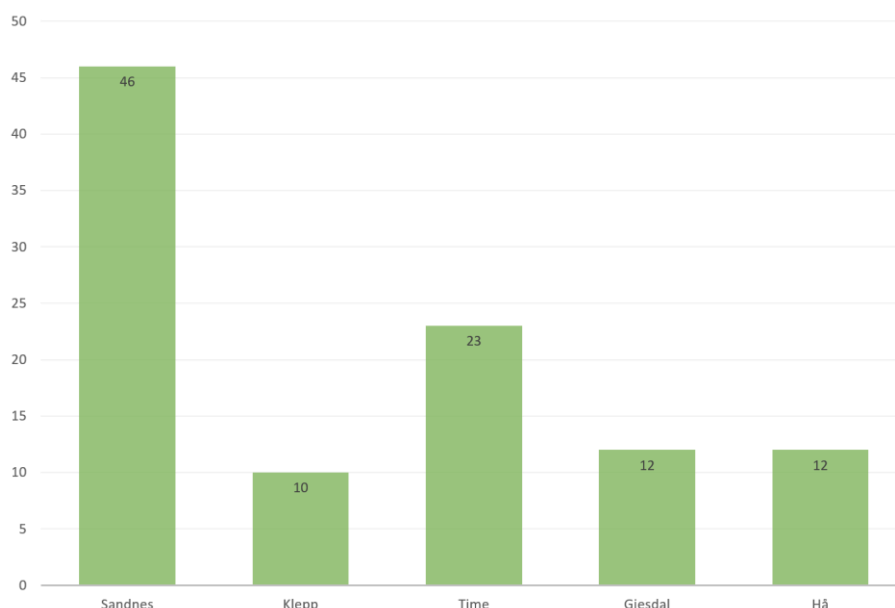
I august 2017 vant vi anbudet om etablererkurs i Sør-Rogaland for NAV. Anbudet vant vi sammen med Aktiv Læring og Innovation Dock. Perioden på anbudet er 2 år med opsjon på 1 + 1. Kursene blir gjennomført fortløpende. Selve kursene blir gjennomført i Stavanger Øst i Innovation Dock sine kurs- og konferansefasiliteter. Kurset har en varighet på totalt 17 uker, der det først er 5 uker undervisning etterfulgt av 12 uker med egenarbeid med oppfølging.

Gründerarena Jæren og Innovation Dock er en viktig innholdsleverandør for å sy den faglige kompetansen sammen med den erfaringsbaserte kunnskapen. Vi tror at denne miksen har vært, og vil være essensiell i å gi deltakerne på etablererkurset den rette hjelpen for å lykkes med sin etablering. Formålet med kurset er å øke deltakernes kompetanse på etableringsfaglige emner for at de skal bli i stand til å etablere egen virksomhet og gjøre den levedyktig. Deltakerne skal ved kursslutt har et komplett forretningskonsept og være godt i gang med etablering av egen virksomhet.

Vi ser at deltakere på kursene etablerer seg innen varierende områder. Det er konsept som: lederutvikling, utvikling av komplette tjenester innen helse og omsorg, reiselivsbransjen, digitale verktøy, design og mye mer. Vi er imponert over den nytenkingen som gründerne kommer med, samtidig som det også er etableringer innen allerede eksisterende bransjer og områder.

Etableringer

Av de som har hatt veiledning hos oss er det etablert 103 bedrifter i 2017. I 2016 var det 109 etablerte bedrifter. Dette viser en stabilitet i antall etableringer i perioden 2016 til 2017. Når det gjelder selskapsform i 2017 så var 29 AS og 69 ENK. 54 var menn og 49 var kvinner. Gjennomsnittsalderen var 40 i 2016 og 39 i 2017.

Vår erfaring er at det å samle miljøer gjør de synlige for hverandre, for andre aktører og for investorer. Flere lykkes bedre når man samler innovative miljøer, hvor kunnskapsdeling og kunnskapsflyt øker sjansen for læring og innovasjon.

Det at arbeidsledighet økte i 2016 gjorde at det ble frigjort mange kloke hoder, og det gjorde noe med stemningen i samfunnet. Vi finner nye muligheter i andre bransjer og områder enn olje og gass. Av de som har vært inne hos oss og fått næringsfaglige vurderinger er det i gjennomsnitt 50 % av disse som har etablert bedrift.

Så hva er den samfunnsøkonomiske gevinsten her? Da kan vi nevne momsoverskudd fra bedriftene, arbeidsgiveravgift og at det blir mindre arbeidsledige fordi de skaper sin egen arbeidsplass.

Økonomi

Vedlagt er regnskap for prosjektet 2016 til d.d 2018

Årsresultatet for Gründerarena Jæren ble i 2016 +125.247,- og i 2017 – 55.565,-. Noe av det midlene går til er:

- Husleie
- Prosjektlønn
- Arrangement

Profilering

Vårt overordnede mål for all kommunikasjon har vært at vi fremstår som en arena for endring, nyskaping og vekst. Det er viktig for oss å være aktive i vår kommunikasjon eksternt og vi jobber alltid etter en kommunikasjonsstrategi som danner grunnlaget

for all vår kommunikasjon. Vi skal være et kompetansesenter og et kreativt miljø for gründere og næringslivet på Jæren. Vi er med på å skape vekst og næring i våre driftskommuner, og vi er up-to-date med hva som skjer på skapersiden i regionen. Vi har et bredt og godt nettverk i hele regionen og nasjonalt.

Vår tilstedeværelse i lokale medier, i egne digitale kanaler og ikke minst i sosiale medier gjør at vi når ut til flere enn noen gang tidligere. Dette er viktig for vår rolle som nettverksbygger, møtearena og det å være et kompetansesenter. Det er viktig at gründerne vet vi finnes og at de kan få hjelp hos oss. Vi har nettstedet grunderarenajaren.no og vi sender jevnlig ut et nyhetsbrev til 600 mottakere. Vi er tillegg aktive daglig på sosiale medier. Der har vi nå totalt over 2000 følgere, og vi har også en profil på LinkedIn.

2000 følgere

grunderarenajaren.no

Nyhetsbrevet går ut til 600 mottakere

Veien videre?

Gründerarena Jæren ønsker å fortsette med veiledning og kurs/foredrag for gründere. Dette sikrer gode rammevilkår for næringsliv og kan bidra til vekst i kommunene. Gründere etterspør og trenger tilgang på kompetanse. Det er viktig med forretningsutvikling, salgskompetanse og nettverk. Vi må ha kraftig satsning på dem som våger å starte opp noe nytt og skape flere arbeidsplasser enn sine egne. Vi er viktig for verdiskaping i samfunnet og for å stimulere til etablering og vekst gjennom veiledning og rådgivning.

En kan se ut fra statistikken at så mye som 80% av de fleste bedrifter i Norge er små og mellomstore med 4 ansatte eller færre. Dette gjør at denne type bedrifter er viktige bidragsytere til verdiskapingen i Norge og bør satses på.

Antall virksomheter etter størrelse			
	2018		Endring i prosent
	Antall virksomheter	Prosent	2017 - 2018
Alle størrelsesgrupper	577 067	100,0	2,1
Ingen ansatte	377 051	65,3	2,0
1-4 ansatte	98 331	17,0	3,2
5-9 ansatte	41 757	7,2	1,6
10-19 ansatte	29 662	5,1	1,2
20-49 ansatte	20 654	3,6	1,4
50-99 ansatte	6 133	1,1	3,7
100 - 249 ansatte	2 715	0,5	1,0
250 ansatte og over	764	0,1	2,7

Kilde: SSB, sist oppdatert 26 januar 2018

Vi ønsker å fortsette å være et kompetansesenter for gründere, men med mer fokus på det etablerte næringsliv, da spesielt de med 0-4 ansatte. Fordelene med å fysisk kunne treffes og ha tilgjengelige møterom. Ta del i det nettverket vi har bygget opp av næringsliv, gründere og samarbeidspartnere. Vi mener det er viktig å samle kompetansen. Fokus på selvledelse, innovasjon og smarte løsninger. Innsatsen blir da særlig rettet mot gründere, små bedrifter, nyskaping og næringsmiljøer.

I tillegg vil Gründerarena Jæren styrke kunnskapsgrunnlaget om næringsvirksomhet og være en innovasjonsdriver. Vi har nå en unik plattform å bygge videre på for å bygge opp under lokalt gründerskap og næringsliv.

I regionene finnes det tilbydere som: Innovation Dock, Skape.no, GründerHub, Ungt Entreprenørskap, Validè med flere. Dette er en miks av private og offentlige initiativ. Denne type tilbud finnes ikke på Jæren med unntak av miljøet rundt Gründerarena Jæren.

Vi jobber med muligheten for å etablere et investormiljø på Jæren. Å koble investorer mot gründere og oppstartsbedrifter er viktig. Spesielt å koble rett investor mot rett gründer. Da med tanke på både kapital og kompetanse.

Vi fortsetter samarbeidet med Ungt Entreprenørskap i prosjektet Gründerarena Ung. Hovedmålet for skoleåret 2018/2019 er NM for elevbedrifter, økt kompetansedeling og økt verdiskaping.

Bryne, 19. Juni 2018

Ingrid Roth – daglig leder

Heidi Roos – etablererveileder

Sara Frostadottir Sigmundsen – etablererveileder

GRUNDERARENA

JÆREN – gründeren i fokus

Til
Styret

Kopi til

Dato skrevet
04.06.2018

Side
1 av 1

Ansvarlig saksbehandler
Ola Saua Førland

Referanse

Direkte telefonnr.
47 23 23 18

Sak 10 – 2017 Regional utvikling

1. Sammendrag

Selv om Rogaland fortsatt er blant fylkene i landet med høyest arbeidsledighet, krymper stadig avstanden til landsgjennomsnittet. Nå er andelen helt ledige i Rogaland 2,6 prosent, mens landsgjennomsnittet er 2,2 prosent. Arbeidsmarkedet i Rogaland er dermed i ferd med å normaliseres.

I en situasjon hvor mange bedrifter har nedbemannet forholdsvis kraftig og behovet for bemanningsøkning treffer forholdsvis bredt kan vi, som fylkesarbeidssjefen påpeker, fort komme i en situasjon hvor det blir knapphet på arbeidskraft. Selv om Rogaland fortsatt er blant fylkene med høyest ledighet, må det tas høyde for at den ledige arbeidskraften nødvendigvis ikke er i samsvar med bedriftenes behov.

Det kan også bli vanskeligere å rekruttere arbeidskraft fra utlandet framover enn ved forrige høykonjunktur. Dette skyldes både at lav kronekurs gjør det mindre attraktivt for utenlandsk arbeidskraft å jobbe i Norge enn i forrige oppgangsperiode og at konjunktursituasjonen i flere av landene det ble rekruttert fra er betydelig bedre nå enn den gang.

Antall arbeidsplasser i regionen økte med snaut 1.300 i 2017. De fleste arbeidsplassene kom i Sandnes og Stavanger. Størst vekst var det innenfor offentlig virksomhet, bygge- og anleggsvirksomhet, teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift og industri, mens det var størst nedgang innenfor transport og lagring og bergverksdrift og utvinning (oljevirksomhet).

Både arbeidsledighetstallene og SSB's statistikk over lønnstakere gir holdepunkter for at det er en tiltakende vekst i sysselsettingen i regionen.

Befolkningen i regionen økte 548 personer første kvartal 2018, tilsvarende 0,15.prosent. Dette er en vekst omtrent på samme nivå som første kvartal i 2016 og 2017.

Det ser ut til at veksten i nyetableringer er i ferd med å flate ut. Antall konkurser ligger på et stabilt nivå.

Boligbyggingen i første kvartal 2018 var den laveste i løpet av ett kvartal, siden andre kvartal 2009.

Konjunkturbarometeret som SpareBank 1 la fram i mai viser stor optimisme i næringslivet i Rogaland. Bedriftene er særlig optimistiske med hensyn til økt omsetning, flere ansatte og høyere lønnsomhet.

Når det gjelder energibransjen er det lysere tider for svært mange, men det er grunn til å påpeke at det fortsatt er krevende tider for deler av leverandørindustrien. Det er også grunn til å være oppmerksom på at mange av kontraktene som er blitt vunnet den siste tiden er blitt tildelt i et tøft marked med små fortjenestemarginer. Dette kan medføre problemer dersom lønns- og kostnadsnivået skrus opp som følge av mangel på arbeidskraft.

Produksjon av fornybar energi og utbygging er blitt stadig viktigere i løpet av året. Vannkraft utbygges og eksportkabel til UK er i ferd med å bli lagt fram til Suldal, i tillegg til at regionen også er i ferd med samlet sett å bli den største vindkraftregionen i landet.

2. Utviklingen hittil

2.1 Arbeidsmarkedet i Rogaland er i ferd med å normalisere seg

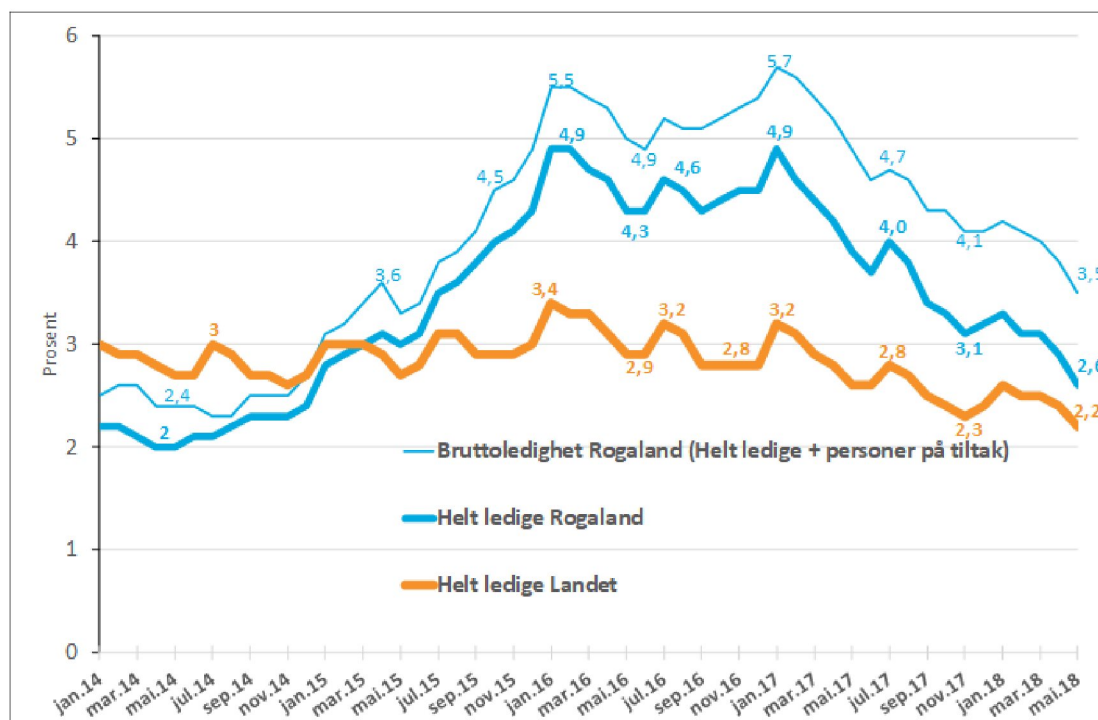
Arbeidsmarkedet i Rogaland er i ferd med å normalisere seg og NAV signaliserer at enkelte bransjer kan få utfordringer med å skaffe nok kvalifisert arbeidskraft i tiden framover.

Ved utgangen av mai var 6.572 personer helt arbeidsledige i Rogaland. Dette er 798 færre enn ved utgangen av april og andelen helt arbeidsledige er redusert fra 2,9 prosent til 2,6 prosent. Antall personer på arbeidsmarkedstiltak er redusert med 135 personer fra forrige måned til 2.208 personer. Dermed står 8.780 personer utenfor det ordinære arbeidsmarkedet i Rogaland. Dette er 933 færre enn forrige måned, og bruttoledigheten (personer utenfor det ordinære arbeidsmarkedet) er redusert fra 3,8 til 3,5 prosent.

Sammenlignet med mai i fjor er antall helt arbeidsledige i Rogaland redusert med 3.275 personer, som tilsvarer en nedgang på 33 prosent. Antall personer på arbeidsmarkedstiltak er redusert med 552 personer fra mai i fjor. Dermed er bruttoledigheten redusert med 3.827 personer. I prosent av arbeidsstyrken er bruttoledigheten gått ned fra 5,0 prosent ved utgangen av april i fjor til 3,5 prosent ved utgangen av mai i år.

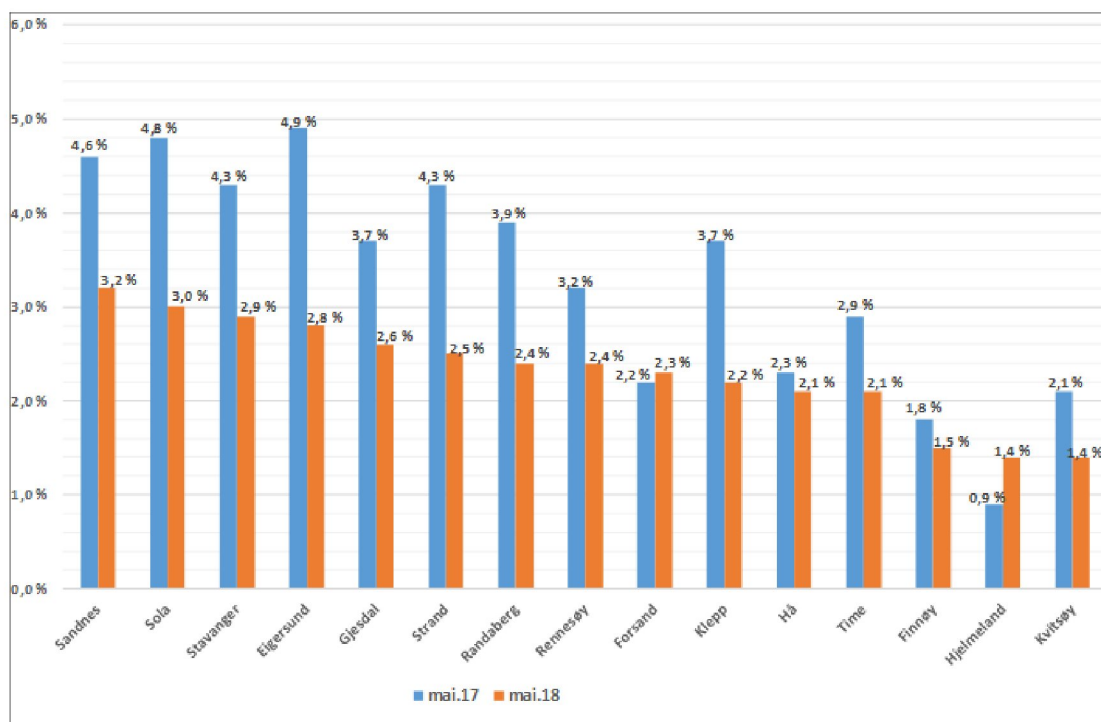
På landsbasis er 2,2 prosent av arbeidsstyrken helt arbeidsledige og 2,8 prosent er utenfor det ordinære arbeidsmarkedet (helt ledige og personer på tiltak). Arbeidsledigheten har gått ned i alle fylker sammenlignet med mai i fjor og nedgangen er størst i Rogaland. Det er nå Vestfold og Finnmark som har høyest andel helt arbeidsledige i landet med 2,7 prosent, etterfulgt av Rogaland og Østfold med 2,6 prosent helt arbeidsledige. Målt i bruttoledighet (helt arbeidsledige pluss personer på tiltak) er det imidlertid fortsatt Rogaland og Finnmark som topper statistikken.

Sogn og Fjordane har lavest arbeidsledighet i landet med 1,3 prosent helt arbeidsledige.

Figur 1: Utvikling i bruttoledighet og helt arbeidsledige i Rogaland og helt arbeidsledige i landet januar 2014 - mai 2018. Kilde: NAV

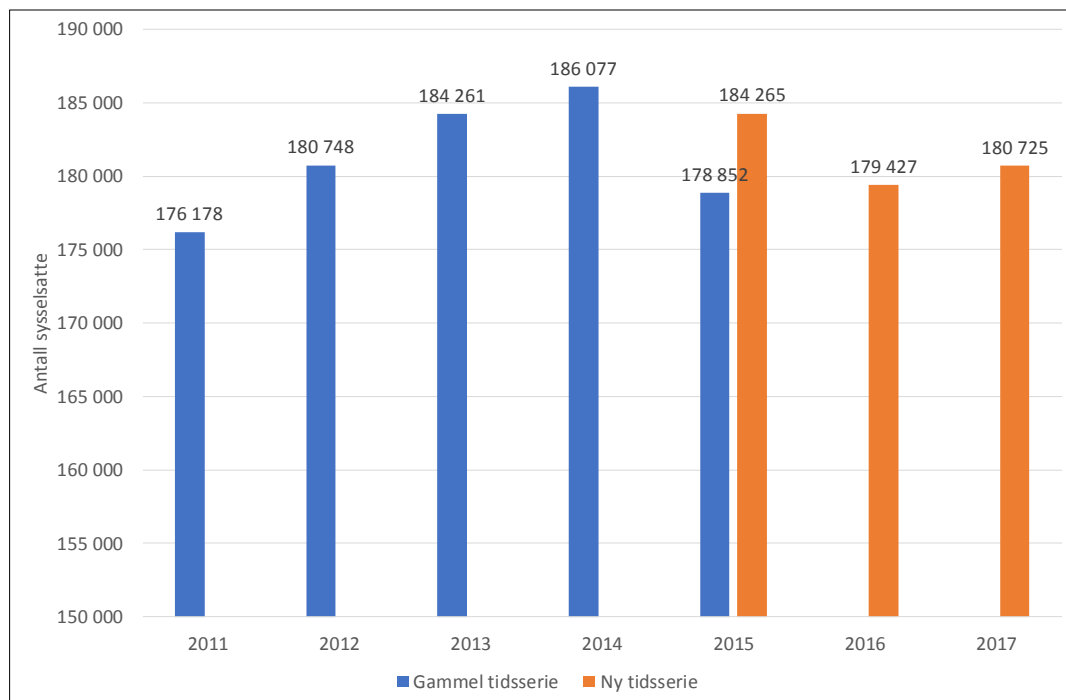
Det er Sandnes, Sola og Stavanger som har høyest andel helt ledige i regionen, mens Hjelmeland, Kvitsøy og Finnøy har lavest ledighet. De fleste kommunene i regionen har hatt en kraftig nedgang i ledigheten sammenlignet med mai i fjor.

Figur 2: Helt ledige i partnerkommunene i Greater Stavanger ved utgangen av mai 2017 og mai 2018.

2.2. Vekst i antall arbeidsplasser fra 2016 til 2017

Etter at antall arbeidsplasser i Stavangerregionen falt med 12.063 fra 2014 til 2016 var det en økning på 1.298 arbeidsplasser fra 2016 til 2017. Dette tilsvarer en vekst på 0,7 prosent.

Figur 3: Antall arbeidstakere/ sysselsatte i Rogaland 4. kvartal 2011 – 4. kvartal 2017. Statistikkbrudd i 2015. Kilde: SSB. SSB la om sysselsetningsstatistikken i 2015. Derfor vises to tidsserier. En tidsserie med konsistente tall fra 2008 – 2015 (arbeidstakere) og en tidsserie med konsistente tall fra 2015 – 2017 (registerbasert sysselsetningsstatistikk).

Reduksjonen i antall arbeidsplasser fra 2014 til 2016 var størst i Stavanger, Sola og Sandnes. Nå ser vi at antall arbeidsplasser øker mest i Sandnes og Stavanger fra 2016 til 2017, mens Sola hadde størst reduksjon i antall arbeidsplasser fra 2016 til 2017.

	2016	2017	Endring	Endring i %
1102 Sandnes	34 425	35 117	692	2,0 %
1103 Stavanger	76 002	76 428	426	0,6 %
1120 Klepp	8 049	8 211	162	2,0 %
1119 Hå	8 022	8 142	120	1,5 %
1122 Gjesdal	3 849	3 968	119	3,1 %
1127 Randaberg	3 320	3 411	91	2,7 %
1142 Rennesøy	1 178	1 242	64	5,4 %
1141 Finnøy	1 382	1 415	33	2,4 %
1101 Eigersund	6 396	6 426	30	0,5 %
1133 Hjelmeland	1 274	1 289	15	1,2 %
1144 Kvitsøy	320	333	13	4,1 %
1046 Sirdal	1 061	1 067	6	0,6 %
1129 Forsand	567	566	-1	-0,2 %
1130 Strand	4 146	4 130	-16	-0,4 %
1121 Time	7 472	7 415	-57	-0,8 %
1124 Sola	21 964	21 565	-399	-1,8 %
Greater Stavanger	179 427	180 725	1 298	0,7 %

Tabell 1: Antall arbeidsplasser i partnerkommunene i Greater Stavanger ved utgangen 4. kvartal 2016 og 4. kvartal 2017.

Jærkommunene Hå, Klepp og Gjesdal hadde også en betydelig økning i antall arbeidsplasser. I tillegg til Sola har Time, Strand og Forsand en negativ arbeidsplassutvikling fra 2016 til 2017.

Samlet sett i regionen er det fra 2016 til 2017 størst økning i antall arbeidsplasser innenfor offentlig virksomhet og undervisning. I tillegg er det en betydelig økning i antall arbeidsplasser innenfor bygge- og anleggsvirksomhet, teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift og industri.

Det har vært størst nedgang antall arbeidsplasser innenfor transport og lagring og bergverksdrift og utvinning (oljevirksomhet) fra 2016 til 2017.

Næringer	2016	2017	Endring	Endring i %
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	7 679	8 081	402	5,2 %
85 Undervisning	13 308	13 679	371	2,8 %
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	13 709	14 034	325	2,4 %
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	10 612	10 886	274	2,6 %
10-33 Industri	16 079	16 311	232	1,4 %
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	9 444	9 639	195	2,1 %
90-99 Personlig tjenesteyting	6 416	6 565	149	2,3 %
58-63 Informasjon og kommunikasjon	4 804	4 921	117	2,4 %
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	6 002	6 078	76	1,3 %
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	3 961	4 010	49	1,2 %
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	2 066	2 043	-23	-1,1 %
64-66 Finansiering og forsikring	2 058	2 008	-50	-2,4 %
86-88 Helse- og sosialtjenester	33 324	33 258	-66	-0,2 %
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	21 477	21 394	-83	-0,4 %
05-09 Bergverksdrift og utvinning	19 417	19 137	-280	-1,4 %
49-53 Transport og lagring	8 159	7 856	-303	-3,7 %
00 Uoppgitt	902	824	-78	-8,6 %
Totalt	179 417	180 724	1 307	0,7 %

Tabell 2: Arbeidsplasser i partnerkommunene i Greater Stavanger fordelt på næring ved utgangen 4. kvartal 2016 og 4. kvartal 2017.

2.3. Sannsynligvis tiltakende vekst i sysselsettingen første kvartal 2018

SSB utgir nå også statistikk over antall lønnstakere per kvartal. Det er knyttet noe usikkerhet til disse tallene og de viser forholdsvis store sesongvariasjoner. En måte å unngå at sesongsvinger påvirker tallene er å sammenligne antall lønnstakere første kvartal 2018 mot samme kvartal året før. Antall lønnstakere økte med 3.126 fra første kvartal 2017 til første kvartal 2018.

Sammen med den positive utviklingen på arbeidsmarkedet gir dette holdepunkter for å anta at sysselsettingsveksten samlet sett i regionen ble forsterket første kvartal 2018 sammenlignet med veksten i 2017.

	2017K1	2017K2	2017K3	2017K4	2018K1
Antall lønnstakere i Stavangerregionen	173 801	176 183	180 454	178 420	176 927

Tabell 3: Lønnstakere i partnerkommunene i Greater Stavanger 1. kvartal 2017 til 1. kvartal 2018.

2.3. Befolkningen i regionen økte med vel 500 personer første kvartal

Samlet folketall i de 16 partnerkommunene i Greater Stavanger er 357.732 ved utgangen av første kvartal 2018. Dermed økte befolkningen i de 16 kommunene med 548 personer, tilsvarende 0,15 prosent i løpet av første kvartal 2018. Dette er en vekst omtrent på samme nivå som første kvartal i 2016 og 2017 (hhv 0,17 og 0,13 prosent), men en klart sterkere vekst enn tredje og fjerde kvartal 2017 (hhv 0,09 og 0,02).

Befolkningsveksten består av et fødselsoverskudd på 433 personer og nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring på 115 personer. Den samlede positive innflyttingen på 115 personer består av en nettoinnvandring fra utlandet på 230 personer og et flyttetap i forhold til resten av landet på 115 personer. Det er verdt å merke seg at Stavangerregionen har hatt et innenlandsk flyttetap til resten av landet hvert eneste kvartal fra og med andre kvartal 2015.

Det er store forskjeller i befolkningsutviklingen mellom kommunene i regionen. Ti kommuner hadde befolkningsvekst, mens seks kommuner hadde nedgang i folketallet. Størst vekst i antall personer var det i Sandnes og Stavanger med henholdsvis 218 og 169 personer. Størst nedgang i befolkningen var det i Gjesdal og Hjelmeland med henholdsvis -20 og -12 personer.

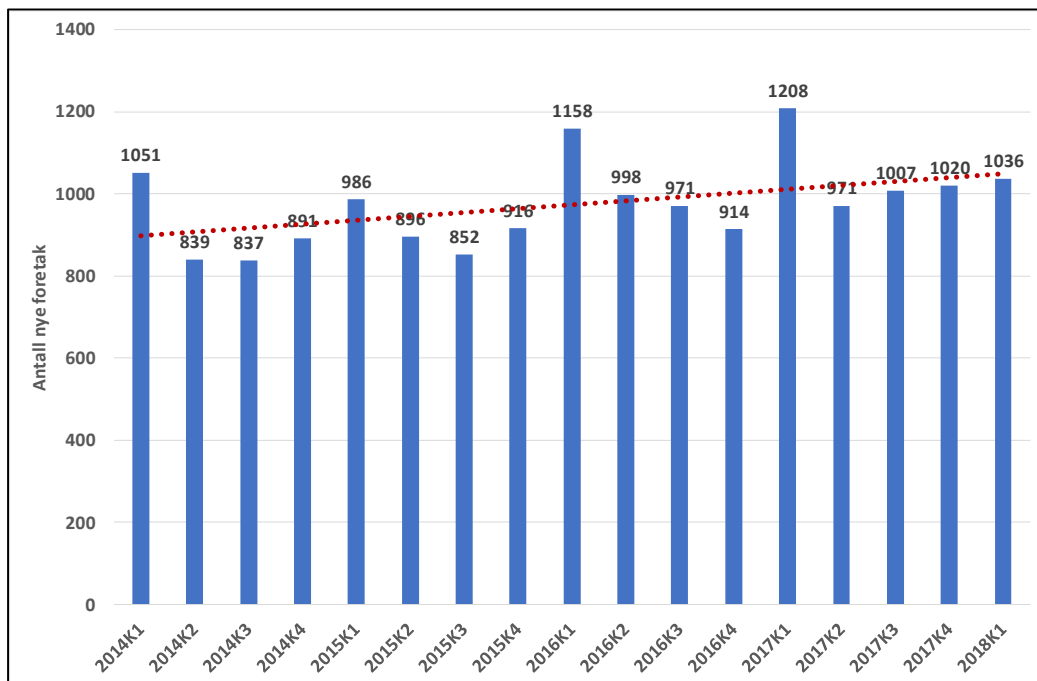
Kommune	Folketallet 1 januar 2018	Fødsels- overskot	Netto- innvandring	Nettoinnflytting, innenlands	Nettoinnflytting inkl inn- og utvandring	Folkevekst Antall	Prosent	Folketallet ved utgangen av 1. kvartal 2018
1102 Sandnes	76 328	121	37	60	97	218	0,29 %	76 546
1103 Stavanger	133 140	155	110	-96	14	169	0,13 %	133 309
1121 Time	18 699	31	20	22	42	73	0,39 %	18 772
1120 Klepp	19 217	23	17	-4	13	36	0,19 %	19 253
1127 Randaberg	10 972	26	13	-4	9	35	0,32 %	11 007
1130 Strand	12 638	9	2	19	21	30	0,24 %	12 668
1119 Hå	18 762	19	33	-23	10	29	0,15 %	18 791
1141 Finnøy	3 197	0	7	4	11	11	0,34 %	3 208
1144 Kvitsøy	542	0	0	4	4	4	0,74 %	546
1046 Sirdal	1 842	-1	2	2	4	3	0,16 %	1 845
1129 Forsand	1 246	0	1	-6	-5	-5	-0,40 %	1 241
1124 Sola	26 265	23	-20	-10	-30	-7	-0,03 %	26 258
1101 Eigersund	14 898	10	6	-24	-18	-8	-0,05 %	14 890
1142 Rennesøy	4 849	6	0	-14	-14	-8	-0,16 %	4 841
1133 Hjelmeland	2 723	1	0	-13	-13	-12	-0,44 %	2 711
1122 Gjesdal	11 866	10	2	-32	-30	-20	-0,17 %	11 846
Greater Stavanger	357 184	433	230	-115	115	548	0,15 %	357 732

Tabell 4: Befolkningsutvikling 1. kvartal 2018 i partnerkommunene i Greater Stavanger. Kilde SSB

2.4. Færre nyetableringer og stabilt antall konkurser

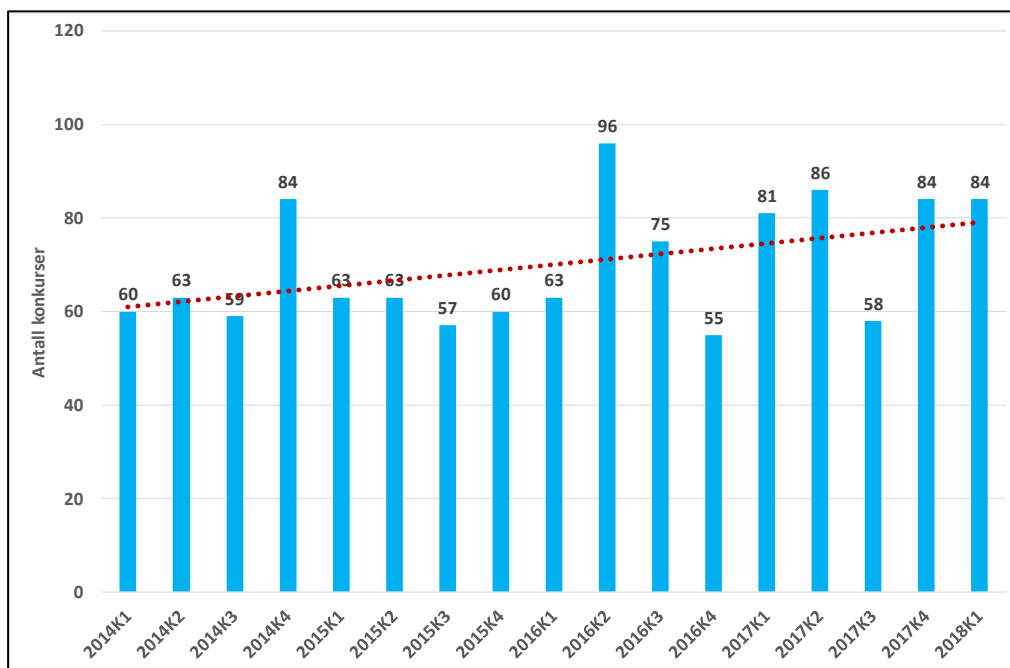
Det kan se ut som at veksten i antall nyetableringer i regionen er i ferd med å flate ut. I første kvartal 2018 ble det etablert 1036 nye foretak. Dette er betydelig lavere enn i første kvartal 2017 og 2016. Også hvis man ser de to siste kvartaler under ett er antall nyetableringer betydelig lavere enn for ett år siden.

Framover vil det være interessant å følge med på om antall nyetableringer reduseres dersom aktivitetsnivået i næringslivet fortsetter å øke.

Figur 4: Nye foretak, unntatt offentlig forvaltning og primærnæringene, i partnerkommunene i Greater Stavanger per kvartal 1. kvartal 2012 – 2. kvartal 2017. Kilde: SSB.

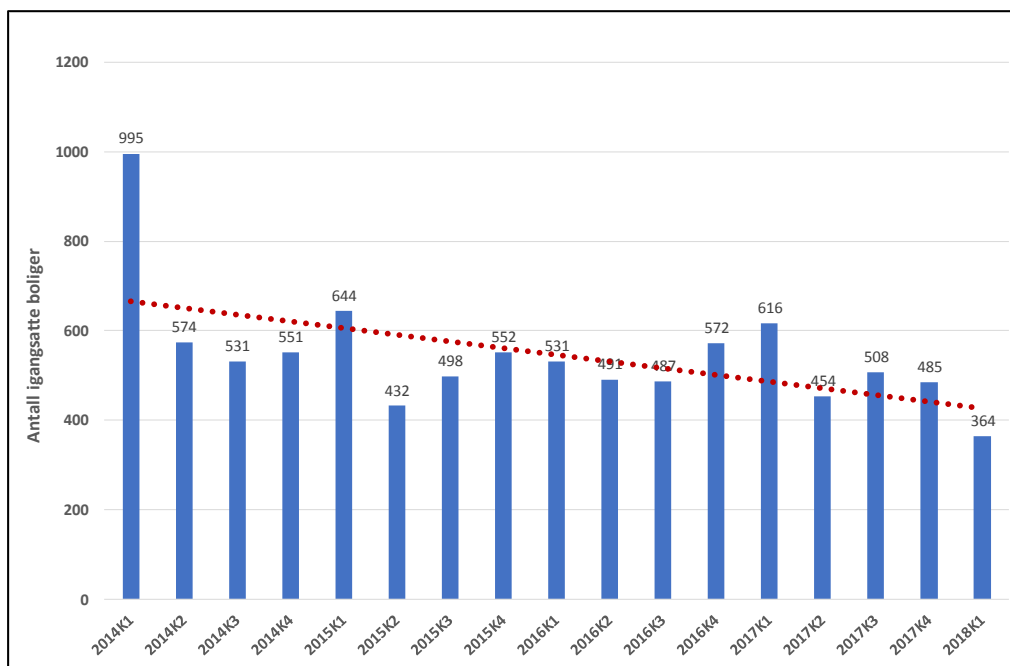
Det ble åpnet 84 konkurser i løpet av første kvartal 2018. Dette er omtrent på samme nivå som første kvartal 2017 da det ble åpnet 81 konkurser. De tre foregående årene 2014-2016 lå antall konkurser rundt 60 i første kvartal.

Figur 5: Antall konkurser per kvartal i partnerkommunene i Greater Stavanger, 1. kvartal 2014 – 1. kvartal 2018. Kilde SSB

2.5. Fortsatt lav boligbygging

Til tross for økende aktivitet i næringslivet er boligbyggingen fortsatt lav. I løpet av første kvartal 2018 ble det igangsatt 364 boliger i regionen. Man må tilbake til andre kvartal 2009 for å finne lavere boligbygging i løpet av et enkelt kvartal.

Figur 6: Antall igangsatte boliger per kvartal i partnerkommunene i Greater Stavanger 1. kvartal 2014 – 1. kvartal 2018. Kilde: SSB.

3. Utsiktene framover

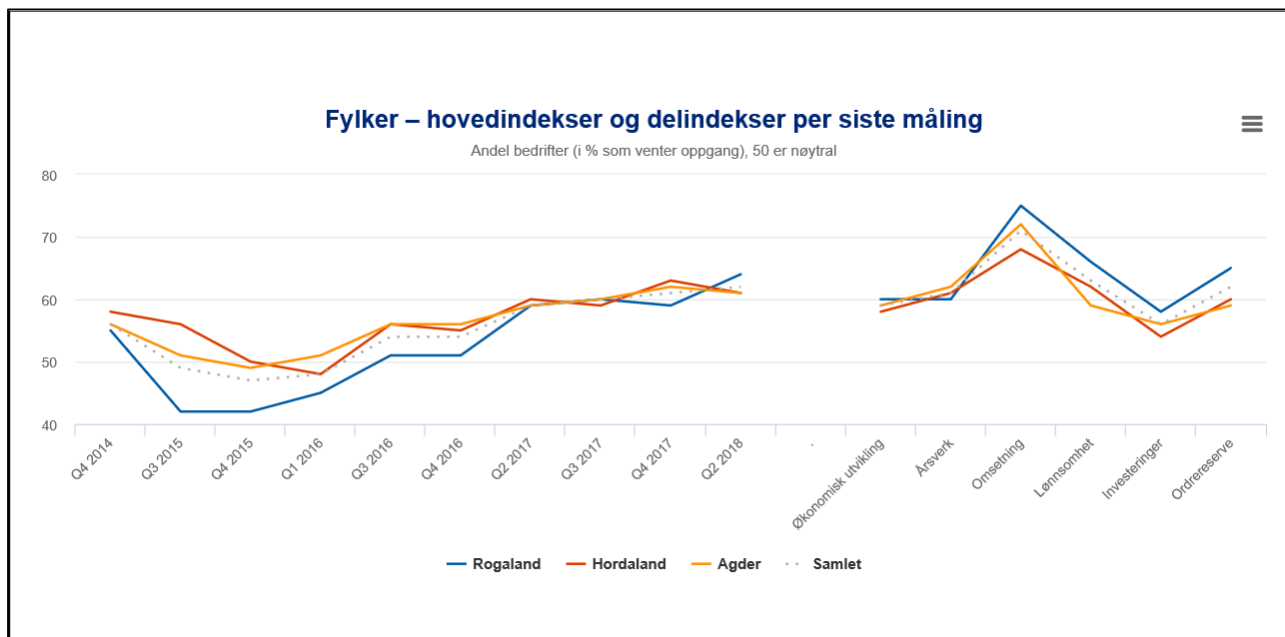
3.1 Næringslivet generelt

24. mai 2018 la SpareBank 1 SR-Bank fram sitt konjunkturbarometer for Agder, Rogaland og Hordaland basert på en spørreundersøkelse blant 600 bedrifter i de tre fylkene.

Hovedindeksen til venstre i figuren nedenfor er sammensatt av bedriftenes vurdering av utviklingen siste 12 måneder. Indeksen er nøytral på 50, som vil si at bedriftene på dette punktet hverken venter reduksjon eller økning, men venter en flat utvikling.

Hovedindeksen viser tydelig at det har vært store regionale forskjeller i bedriftenes forventninger de siste årene og at bedriftene i Rogaland har vært langt mindre optimistiske enn i Hordaland og Agder. Ved de fire siste måling ser vi imidlertid at forventningene blant bedriftene i Rogaland har vært omtrent like optimistiske som i Hordaland og Vest-Agder.

Den siste undersøkelsen viser at det er optimisme blant bedriftene i alle fylkene. Både bedring blant oljeeksponerte bedrifter, redusert usikkerhet generelt og at oljenedgangen har vært mest markert i Rogaland de siste årene, bidrar nå til at forventningene er høyest i Rogaland. Hovedindeksen i Rogaland er på 64 prosent. Hordaland og Agder-fylkene er også på bra nivå med 61 prosent.

Figur 7: Kilde: Konjunkturbarometeret mai 2018, SpareBank 1 SR-Bank.

Delindeksen til høyre viser hvordan bedriftene nå vurderer den økonomiske utviklingen siste 12 måneder, samt hvordan de nå vurderer utvikling i årsverk, omsetning, lønnsomhet og investeringer de neste 12 måneder, samt bedriftenes ordreservice.

Bedriftene er positive i sine forventninger til alle disse parameterne i og med at alle delindeksene ligger godt over 50. Bedriftenes optimisme er imidlertid særlig høy når det gjelder forventninger til utviklingen i omsetning, men også når det gjelder lønnsomhet og behovet for flere ansatte er det mange som har positive forventninger.

3.2 Nærmere om energisektoren

Olje og gass sektoren

Innspurten av 2017 vartet opp med rekordmange utbyggingssøknader som igjen er grunnlaget for at det er tildelt mange kontrakter til leverandørene første del av 2018. Oljeselskapene opplever rekord fortjenester for øyeblikket, etter å ha redusert kostnadsbasen sin og leverandørene sitt kostnadsnivå radikalt, samtidig som at oljeprisen nå er ca 2,5 ganger høyere enn laveste nivå.

Typisk er det bedriftene øverst i verdikjeden som tildeles prosjekter først, og som får de største overskriftene. Aker Solutions, Kværner, Aibel og Rosenberg WorleyParsons har nå alle en god kontraktsporsefølje og trenger folk. Optimismen er tilbake i dette segmentet. Verftene tildeler nå kontrakter til sine underleverandører, men det tar ofte en stund til det begynner å ha en effekt i form av inntekter og kontantstrøm for leverandørene lenger nede i verdikjeden. Anbudene for alle disse store oppdragene er innhentet på et tidspunkt hvor hele leverandørkjeden var svært sultne på oppdrag, altså med et svært lavt marginnivå.

Det er fortsatt krevende tider for deler av leverandørindustrien. Dette sammen med en trend hvor det igjen begynner å bli knapt om personell i en rekke fagkategorier kan dette lett føre til at lønsspiralen begynner å skru seg til. Mangelen på tilgang til kvalifiserte medarbeidere kan bli en reell utfordring i den oppgangen vi nå ser. Lav kronekurs i forhold til Euro og Britiske pund gjør at det blir krevende å rekruttere fra en rekke av de landene hvor det ble rekruttert fra i forrige oppgangsperiode.

Effekten vil først og fremst være at det er leverandørene som tar smellen på dette, fordi kontraktene med hovedleverandører og oljeselskap ikke vil kompensere for denne lønns- og kostnadsveksten. Samtidig er også et betydelig gap mellom når avtalen blir sluttet til at det kommer penger inn for leverandørene lenger ned i verdikjeden. 2018 vil være et viktig år som tydeliggjør hvem som er de mest levedyktige leverandørbedriftene i regionen. Likviditeten er fortsatt en utfordring for svært mange av underleverandørene.

Den petromaritime delen av markedet (rigg og skip) forteller at de er betinget optimistiske, men sliter fortsatt med overkapasitet, her forventes det en ikke ubetydelig utfasing av skip og rigger det neste året fra de som ligger i opplag. Bore og brønnservice segmentet venter på at Equinor skal fordele sine store rammeavtaler i markedet. Disse forventes tildelt før sommeren og vil være dimensjonerende for deres virksomhet i årevis framover.

Helhetsbildet er likevel positivt. Konjunkturbarometeret til SRBank som nylig ble framlagt er nesten utelukkende optimistisk. SSB estimerer en økning i investeringer til feltutbygging og leting på nærmere ti prosent i 2019, med totalinvesteringer på 155,5 milliarder kroner.

Fornybar sektoren

Produksjon av fornybar energi og utbygging er blitt stadig viktigere i løpet av året. Vannkraft utbygges og eksportkabel til UK er i ferd med å bli lagt fram til Suldal. Vår region er i ferd med å samlet sett bli den største vindkraftregionen i landet, med utbygginger som strekker seg fra Sandnes ned mot Lister regionen.

Energy Basen i Egersund reiser i disse dager treningstårnet sitt og er i ferd med å befeste seg som Norges ledende lokasjon på fagopplæring og trening for vindkraft operatører. Vi ser at det er gryende satsinger i form av oppkjøp rettet mot flytende havvind teknologiløsninger hos store leverandørbedrifter som Aker Solutions, Aibel, Kvaerner og Rosenberg WorleyParsons. Stortinget har også vedtatt og er i ferd med å klargjøre for at første konsesjonstildelinger for havvind på norsk sokkel kan bli tildelt i 2019.

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Kristin Reitan Husebø
Adm. dir.

Ola Saua Førland
Mulighetsutvikler

Birger Haraldseid
Mulighetsutvikler

Jæren Produktutvikling

Hetlandsgata 9, Box 394, 4349 Bryne.
Telefon: 51 77 90 30
E-post: post@jprod.no – Web: jprod.no

En arena for endring og nyskaping på Jæren

Jæren Produktutvikling er en interkommunal stiftelse for kommunene Time, Klepp, Hå, Gjesdal og Sandnes. Stiftelsen ble etablert i 1992 med formål å yte bistand til idèskapere og etablerere på Jæren, for å stimulere til kreativitet og nyskaping. Vi jobber for økt verdiskaping i Jær-regionen ved at nye levedyktige bedrifter blir etablert, og eksisterende næringsliv blir tilført nye lønnsomme produktideer. Rådgivning og hjelp blir også gitt til eksisterende firma.

Styret i JP som består av Stanley Wirak (Sandnes), Ane Mari Braut Nese (Klepp), Frode Fjeldsbø (Gjesdal), Petter Stabel (Time), Mons Skrettingland (Hå) og Håkon Lund (næringslivet) har vedtatt at de ønsker å skape en arena på Jæren for endring og nyskaping.

Målgruppen for arenaen vil være nye og etablerte gründere som ønsker et miljø for å utvikle sin ide/virksomhet.

Jærkommunene etterlyser flere bedrifter og arbeidsplasser. Jæren Produktutvikling registrerer en betydelig økning i gode ideer som kan bli næringsvirksomhet. NAV opplever økt pågang av arbeidsledige som ser muligheter i å skape sin egen arbeidsplass. Arbeidsledigheten i Norge, Rogaland og Jæren.

Antall arbeidsledige i kommunene januar 2016

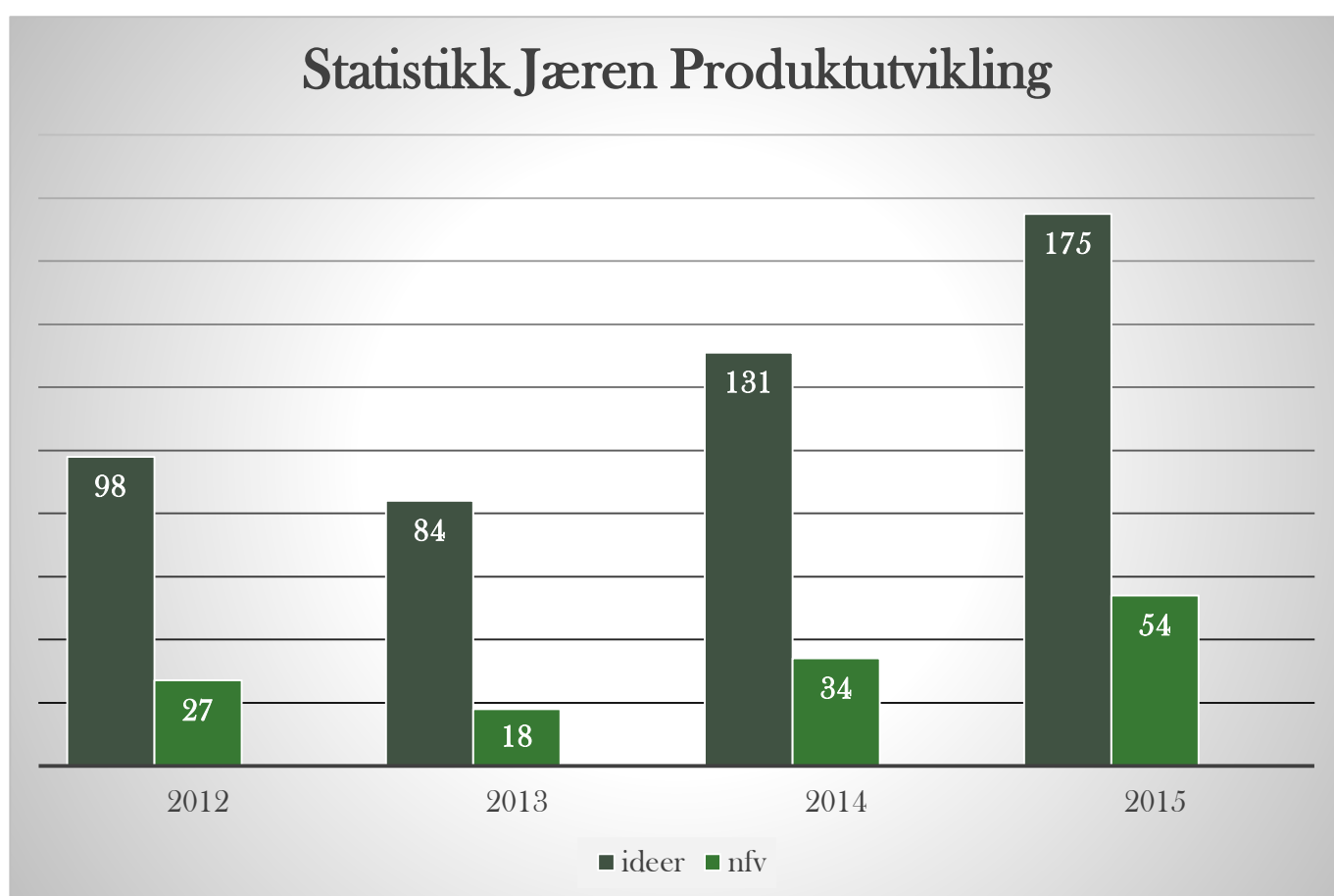

	GJESDAL	SANDNES	KLEPP	TIME	HÅ	TOTAL
2016	324	2384	490	405	337	3940
2015	181	1261	239	196	231	2108
%	79	89	105	107	46	87

Grafen under viser en betydelig økning i antall henvendelser for å starte bedrift i 2015. Fra 131 i 2014 til 175 i 2015. Antall næringsfaglige vurderinger (NFV) har og økt betydelig i samme periode. NFV er arbeidsledige som søker NAV om å beholde dagpengene mens de etablerer bedrift. Vi ser og at de som nå blir arbeidsledige og vil starte bedrift er ressurssterke personer, mange med høy utdannelse og lang erfaring, og de er utålmodige. De har et godt potensiale for å skape arbeidsplasser for seg selv og andre.

Vi ser og at gjennomsnittlig i perioden 2011 – 2014 er det 36% av de som har fått nfV som har etablert bedrift. I 2015 er det 37% som har startet bedrift, og dette tallet forventer vi vil øke ettersom en del av de som fikk nfV i 2015 ikke etablerer bedrift før i 2016. Dette viser at de som nå blir arbeidsledige og vil starte bedrift har et enda større potensiale enn tidligere til å lykkes med sine etableringer, noe som igjen vil bidra til flere arbeidsplasser og verdiskaping i regionen.

Modellen under viser at bedrifter som har vært innom JP og etablert seg i perioden 2011 – 2015 nå omsetter for ca 48 mill. Denne omsetningen er fordelt på 31 aksjeselskap.

Hvordan omsetningen har fordelt seg etter første konsultasjonsår og videre framover.

	Ansatte i 2014	2011	2012	2013	2014	TOTAL
2011	20	290 000	5 503 000	8 491 000	12 933 000	27 217 000
2012	33		3 291 000	14 242 000	17 143 000	34 676 000
2013	40			2 690 000	17 684 000	20 374 000
2014	17				174 000	174 000
Totalt	110	290 000	8 794 000	25 423 000	47 934 000	

13

Den samfunnsøkonomiske gevinsten er betydelig dersom vi kan bidra til at arbeidsledige etablerer arbeidsplasser for seg selv og andre. Her er to eksempler:

- Eksempelvis 4 firmaer som har vært inne til veiledning i 2012 og 2013, og som pr. 2014 har oppnådd en omsetning totalt på kr. 7.700.000.
De har rapportert en utgående moms på kr. 1.925.000. Med netto momsoverskudd på 30 %, så vil dette gi en netto innbetaling til det offentlige på kr. 577.000.
Disse 4 firmaene har i samme periode hatt en lønnsutbetaling på til sammen kr. 2.100.000.
Dette tilsvarer en innbetaling av arbeidsgiveravgift på kr. 296.000, og betaling av skattetrekk på de ansatte på ca kr. 735.000.
Total innbetaling til det offentlige utgjør ca kr. 1.600.000.
- I 2015 var 54 personer inne til nfv hos Jæren Produktutvikling. Av disse har 20 personer registrert firma. Maks dagpengeutbetaling pr år er ca kr. 350.000, og dette vil tilsvare en netto utbetaling på ca kr 230.000. En NFV som resulterer i etablering kan spare samfunnet for kr 230.000 pr. person i netto dagpengeutbetalinger.

Grunder-arena på Jæren

Jæren Produktutvikling har allerede etablert en arena for gründere på Bryne. Dette tilbudet er for alle innbyggerne i Sandnes, Time, Klepp, Hå og Gjesdal. Her kan alle med en god ide få inntil 3 timer med gratis veiledning. Vi har allerede et samarbeid med en del relevante aktører som Ipark Jæren, Innovasjon Norge (1 kontordag i mnd) og Connect Vest. JP gjør næringsfaglige vurderinger for NAV brukere som vil starte bedrift. Det betyr at alle med dagpenger eller arbeidsavklaringspenger som vil starte bedrift er innom oss allerede.

I Stavanger er det etablert flere arenaer som tenker i samme retning som oss. De har Mess&Order, Innovation Dock, Mulighetsterminalen m.m. Dette er en miks av private og offentlige initiativ. På Jæren er det ikke etablert lignende arenaer med unntak av miljøet rundt Jæren Produktutvikling på Bryne. Vi har her en ypperlig anledning til å lage en helhetlig arena som dekker alle behov en gründer har for veiledning og oppfølging. Dette handler ikke om å lage et

nytt tiltak, men om å samle de aktørene som i dag hjelper gründere på Jæren i ett miljø. Slik at gründerne får lett tilgang på det de trenger for å lykkes med sin virksomhet.

Vi vil sammen med mange gode samarbeidspartnere videreutvikle denne arenaen etter følgende skisse:

Fysiske fasiliteter:

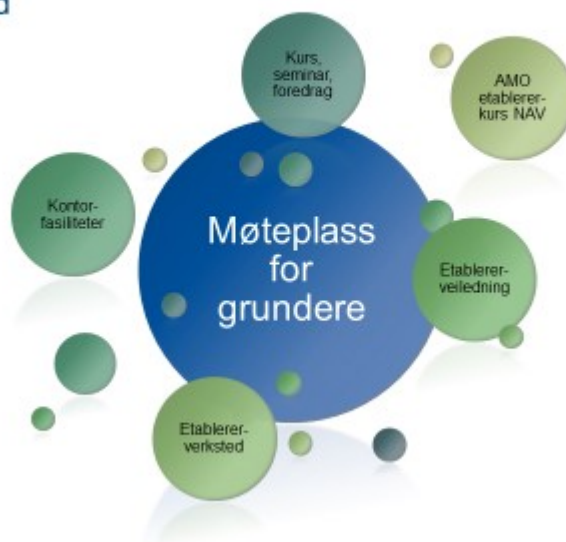
Sentralt på Jæren, ca 500 m2 med cellekontor, mulighet for kontorplasser i landskap, kurs/møtelokale og stillerom. Tilgang på kopimaskin med print og scan muligheter, kjøkken, internett, kantine osv. Grunderarenaen bør ligge i samlokalisering med andre bedrifter for å utnytte kompetansen fra både det etablerte næringslivet og de nye gründerne. Lokalet bør ligge sentralt på Bryne. Fra Bryne er det ca 13 min med tog til Sandnes, 20 min m/bil til Ålgård, ca 5 min m/tog til Nærbø, og 3 min m/tog til Klepp.

Innhold:

- Åpningstidene i lokalet for besøkende vil være 0700 – 1600. De som over kortere og lengre perioder er lokalisert her vil ha tilgang 24/7.
- Vi kan arrangere foredrag/seminar i samarbeid med det lokale næringslivet, NAV, JærTek, Skatt Vest, lokale banker, videregående skoler, Connect vest, Innovasjon Norge m.fl. Mulighetsterminalen har en del gode erfaringer her som vi kan lære av. Det kan være foredrag innen
 - Skatt/avgifter
 - Finansiering
 - Ideutvikling
 - Nettverksbygging
 - Forretningsutvikling
 - Markedsføring
 - Osv.
- Ipark Jæren vil tilby kontorpult til sine inkubatorbedrifter. Det vil være med å skape et miljø hvor gründerne møtes og har felles arbeidsplass over lengre tid.
- JP flytter alle sine aktiviteter over i disse lokalene. Det er førstelinje veiledning, etablererverkstedet, kursvirksomhet, nettverkssamlinger, mentortjeneste m.m.
- Mentorordning. JP ønsker å tilby en mentortjeneste til gründerne på Jæren. Vi vil samle en del ressurspersoner som kan bidra som mentorer, og koble disse opp mot gründerne og gode ideer. Vi er nå i en situasjon hvor det er mange unge mennesker med god utdanning, gode ideer, men lite penger og erfaring som er blitt arbeidsledige. Samtidig har vi mange seniorer fra næringslivet med tid, nettverk, erfaring og kapital. Målet er å gjøre en kobling mellom disse. Det kan bidra til økt verdiskaping og nye arbeidsplasser. JP har fått tilbud av IN om å utvikle en mentortjeneste for innvandrere etablerere i Rogaland. Her skal vi utvikle metodikk og nettverk for bruk av mentorer ovf. en bestemt målgruppe. Den samme metodikken kan brukes innen all gründer/mentor kobling. Dette arbeidet startet i februar 2016.

Arena på Jæren for endring og nyskaping

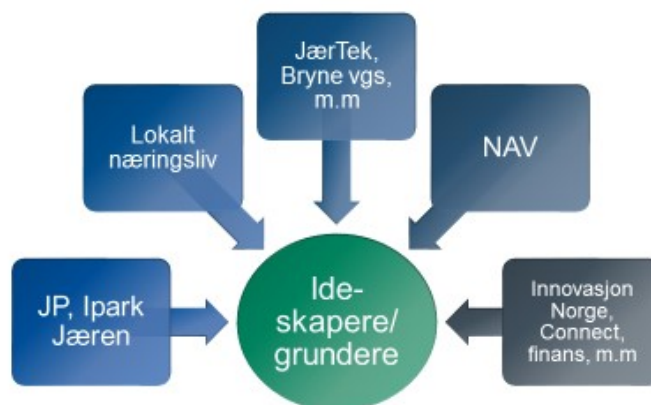
Innhold

- JP har et samarbeid med Connect Vest i dag, og de vil være en del av JP sitt tilbud. Connect er en nonprofit-organisasjon for gründere. De hjelper investorer med å finne frem til de gode casene som fortjener kapital og kompetanse.
- Innovasjon Norge har kontor her en dag i mnd.
- NAV kan ha kontorplass f.eks. en dag i uken eller måneden, det kan og Skatt Vest, Connect Vest o.a.
- Alle med en forretningside kan få et lavterskeltilbud hvor de har tilgang på alle nevnte fysiske fasiliteter + råd og veiledning fra deltakende aktører. Dette vil være kostnadsfritt for grunderne.

Arena på Jæren for endring og nyskaping

Målgrupper

Framdriftsplan:

Målet er å starte opp april 2016

Økonomi:

Vi vil få en betydelig økning i aktivitetsnivået med denne nye grunder-arenaen, med økning i nfv, veiledninger, kurs, foredrag osv. Vi ser for oss et spleiselag hvor

- Vi får en gunstig leiekontrakt
- JP og Ipark Jæren går inn med hele sin drift
- Næringslivet støtter økonomisk i en 3 års periode
- Vi søker om statlige midler
- De 5 Jærkommunene går inn med ekstra midler i en 3 års periode

Bidrag fra kommunene:

For å bygge denne arenaen hvor vi demmer opp for den økte veksten i nfv og veiledninger ber vi om 600.000,- i økt tilskudd fra kommunene i 3 år.

Budsjett:

Jæren Produktutvikling som i dag	750.000,-
Husleie grunderarena	380.000,-
Kurs, foredrag, øking av veiledningstimer og nfv	420.000,-
Totale kostnader	1.550.000,-

Finansiering:

Jærkommunene	1.350.000,- (750.000,- som nå + 600.000,- til den nye arenaen)
Industri/bank/gavefond	200.000,-
Totale inntekter	1.550.000,-

(Andre aktiviteter og prosjekt som kjøres av JP vil bli fullfinansiert via eksterne midler. Dette kan være prosjekt som mentorprogram for Innovasjon Norge, grunder-program for innvandrere finansiert av IMDI og Rogaland Fylkeskommune m.m.)

Vi tenker oss en fordelingsmodell hvor Time, Klepp og Hå betaler like mye, og hvor Gjesdal betaler noe mindre pga lavere innbyggertall, og Sandnes noe mer pga høyt innbyggertall.

Time, Klepp og Hå	kr. 360.000,-/ kr.120.000,- på hver
Sandnes	kr.160.000,-
<u>Gjesdal</u>	<u>kr. 80.000,-</u>
<u>Sum</u>	<u>kr. 600.000,-</u>

9/18 Eierskap i selskaper - felles opplegg for folkevalgtopplæring

Arkivsak-dok. 18/00044-27
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sidsel Haugen

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	11.09.2018	9/18

1. SAKEN GJELDER

Forbedringer av eierutøvelsen i felles eide selskaper har ved flere anledninger vært drøftet i Jærrådet. Rådmennene har fått i oppgave å arbeide frem et forslag til forbedringer, herunder muligheter for felles opplegg for folkevalgtopplæring. Målet er å ha dette på plass slik at det kan tas i bruk etter konstitueringen av nytt by-/kommunestyre i 2019.

2. FELLES OPPLEGG FOR OPPLÆRING

Kommunene i Jærrådet er hver for seg eiere i mange og ulike selskaper. Det er ikke mulig gjennom et folkevalgprogram å gå på virksomheten til hvert enkelt selskap. Noen selskaper har imidlertid tettere knytning til kommunens økonomi og egen virksomhet enn andre f.eks. Lyse AS (utbytte, renter og avdrag), Rogaland brann og redning IKS (driftstilskudd, delegert myndighet), Rogaland Revisjon IKS (tjenestekjøp, kontrollutvalg), vekst- og attføringsbedriftene (VTA, NAV, konkurransekrav). Samtidig er ikke alle Jærrådskommunene eiere i de samme selskapene.

Felles for alle er imidlertid utøvelsen av den kommunale eierrollen og bruken av eierstrategiene som er utarbeidet overfor flere av selskapene. Det foreslås at det utarbeides en felles opplæringspakke som består av tre deler:

Del 1 : Representantskapsmedlemmer i IKS

Emner: rollen som eierrepresentant handlingsrommet ift. kommunestyret (mandat, binding gjennom vedtak) formelle krav arbeidsrutiner, forberedelser til møtene og rapportering i etterkant.

Målgruppe: valgte medlemmer og varamedlemmer til rep.skapene i IKSer.

Del 2 : ASer, medlemmer av bedriftsforsamling og møtende i generalforsamling

Emner : funksjon og ansvaret til bedriftsforsamling i selskapsstyringen funksjon og ansvaret til generalforsamling i selskapsstyringen særskilt ansvar for aksjonærer handlingsrommet for møtende med fullmakt i generalforsamling rolle- og ansvarsdeling mellom styret og generalforsamling, fallgruver.

Målgruppe: valgte medlemmer og varamedlemmer, ordførere, varaordførere.

Del 3: Styremedlemmer i IKS og ASer

Emner : rollen som styremedlem, forskjellene mellom IKS og AS mht. ansvar styret som kollegium, inkl. krav om egnevaluering, arbeidsplaner mv styreleders rolle vs styrets medlemmer formelle krav forholdet til daglig leder/administrasjonen, rolleavklaringer, formaliteter forholdet til representantskapet, ansvarslinjer i styringen forholdet til eierne, ansvarslinjer i styringen forholdet til egen kommune og kommunestyret, informasjon, råd, hjelp.

Målgruppe: valgte medlemmer og varamedlemmer i styrene i IKS og AS.

Erfaringer viser at det har et begrenset utbytte for deltakerne å gjennom opplæringen rett etter konstitueringen. I den opplæringen som gis på høsten foreslås det at temaet eierskap i selskaper beholdes, men spisses mer på gi oversikt over hva eierskapet omfatter og hovedforskjellene i selskapsformene. Flere av representantene vil starte arbeidet sitt sent på høsten, særlig i KSene som ofte har representantskapsmøte i oktober/november. Det kan gi nyttig erfaring å ta med inn et «hovedopplæringsprogram» på nyåret. Det foreslås at en felles opplæring gjennomføres på nyåret, og da i god tid før representantskapene i IKS har sine årsregnskapsmøter og valg av nye styrer.

Den tre delte «pakken» vist ovenfor har til formål å spisse opplæringen ihht målgruppene. Erfaringer viser at styremedlemmer ofte har andre spørsmål og behov for drøfting av temaer enn eierrepresentantene.

I hver av de tre delene legges det til grunn at det arbeides med konkrete case og problemstillinger, slik at opplæringen gjøres å anvendbar som mulig. Eksempelene hentes fra reelle saker/situasjoner som har vært f.eks.

- hva gjør jeg i representantskapet når det ikke er vedtaksmyndig pga forfall?
- hvor kan fullmakt brukes / ikke brukes?
- når blir jeg som et representantskapsmedlem bundet av egen kommune?
- kan kommunen binde meg som styremedlem?

Omfanget av opplæringen kan gjøres på ulike møter. Det foreslås at dette utarbeides ved bruk av egne ressurser i kommunene, eventuelt med noe bidra fra KS eller andre hvis behov. Selve opplegget som utarbeides bør være gjennomførbart med 3-4 timers økter, totalt for 3 deler betyr det 1 ½ dag.

I rådmennene sin administrative eierskapsgruppe har det kommet et innspill fra fylkeskommunens deltager om at det de ser på muligheter til også å få til en interaktiv opplæringspakke. Tilsvarende har domstolsadministrasjonen utarbeidet Dersom dette blir en mulighet, kan det være interessant å se mer på denne løsningen som et supplement til opplæringspakken.

3. MULIGE TILTAK – FORBEDRINGER I VALGPERIODEN

Representanter i eierorgan fra Jærråds kommunene har ved flere anledninger samarbeidet i forberedelsen til møtene, spesielt i KSene. Det har vært nyttig og gitt ønskede resultater. Hver for seg har imidlertid ingen av kommunene stor nok eierandel til å skaffe flertall for sine forslag, samarbeid om eierskapsutøvelsen er nødvendig.

Ved å samarbeide oppnås å være i forkant og å i større grad både kunne sette mål og arbeid for å nå disse i styringen av selskapene. Kommunene i Jærrådet har mulighet til å samordne seg og samarbeide. For å få det til kan følgende gjøres:

- a) Innskjerpe at alle IKS og AS sender innkalling og saksdokumenter til kommunens postmottak, ikke kun til de valgte medlemmene.
- b) Etablere rutine der rådmannen tilrettelegger for formøte mellom valgt representant og ordfører om sakene. Forslag, spørsmål etc. lages fra formøte. Representantene, event. sammen med ordførerne samrår seg om felles forslag, spørsmål før møte. Felles spørsmål sendes selskapet i forkant. I tillegg til bedre forberedelse oppnås også at de valgte representantene bli mer kjente og kan bistå hverandre i møtet.
Det er også mulig at Jærrådskommunene kan fordele ansvar for de ulike selskapene mellom seg, og på den måten effektivisere forarbeidet noe.
Det kan være en fordeling for valgperioden eller for et år om gangen.

Orientering fra selskapene til formannskapet eller by-/kommunestyret har også vært et tema som er drøftet som et redskap i en aktiv eierstyring. Dette gjøres ulikt fra kommune til kommune. Behovet for slike selskapsorienteringer varierer. Noen selskap er mer i en stabil driftssituasjon, andre kan være i en krevende situasjon som fordrer økt eierfokus.

I løpet av vinteren/våren avlegger samtlige selskaper årsregnskap og årsberetning. En mulighet er å med utgangspunkt i dette, legge opp til en felles selskapspresentasjon for Jærrådet fra noen av selskapene. Det kan skape en konstruktiv møteplass for dialog mellom selskapene og eierkommunene. Kriterier for hvilke selskap som velges kan være ulike. Det kan f.eks. at eierene ønsker å høre mer om innovasjonsarbeid som skjer i et selskap, omstilling, arbeid med arbeidsmiljøtiltak, økonomisk krevende situasjon eller særskilt gode resultater. Hensikten med dialogen er kunnskapsdeling og et ennå bedre grunnlag for kommune til å være en aktiv og målrettet eier i selskapet.

Praktisk kan dette gjennomføres som en ettermiddags/kveldssamling eller ½ dag samling f.eks. i slutten av april/begynnelsen av mai. Første gang kan være i 2019.

Om Jærrådskommunene vil være representert av Jærrådet, formannskapene eller på annen måte kan drøftes nærmere.

4. FORBEDRE ARBEIDET I VALGKOMITEENE

En utfordring i representantskapene og generalforsamlingen har vært i flere selskapet valg av styret. Bl.a. har det vært vanskelig å overholde reglene om kjønnsbalanse utfra kandidatforslagene fra eierkommunene. Mandatet til valgkomiteéene har også i enkelte selskaper vært uklart og arbeidet er kommet sent i gang. God eierstyring innbefatter ryddig prosess i valgkomiteén og valg av korrekt sammensatt og kompetent styre.

I forkant av kandidatoppnevninger ved kommende konstituering i 2019 har Jærrådskommunene mulighet for å i større grad samordne seg. Til det konstituerende by-/kommunestyret foreligger det navneforslag. Det gir mulighet til å foreta en samordning i forkant. I tillegg vil det være en forbedring om kjønnsbalanse ivaretas av hver kommune og at det foreslås som hovedregel dobbelt så mange kandidater som skal velges. Det vil gi valgkomiteén et nødvendig og reelt handlingsrom.

Det andre tiltaket som kan iverksettes er å samarbeide om å sikre at det i alle selskaper blir valgt en valgkomiteé jf. selskapsavtaler/vedtekter og at det utformes ihht selskapsdokumentene et tydelig mandat. Valgkomiteén kan oppnevnes i god tid i forkant. Eierorganet kan selv ta initiativet til at dette blir gjort og her kan Jærråds kommunene være en pådriver.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for drøfting

Sandnes, 28.08.2018

Bodil Sivertsen
sekretær Jærrådet

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

10/18 Svar på brev om den kommunale brann- og redningstjenesten - oppfølging

Arkivsak-dok. 18/00044-26
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sidsel Haugen

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	11.09.2018	10/18

SAKEN GJELDER

Etter forutgående drøfting i Jærrådet og dialog med ordførerne i de øvrige eierkommunene i Rogaland brann og redning IKS ble det sendt felles brev av 09.01.2018 til Justis- og beredskapsministeren og Kommunal- og moderniseringsministeren.

I brevet tas opp spørsmål knyttet til brann- og redningstjenesten fremover, herunder oppgaver og ansvarsfordeling og finansieringen generelt, undersjøiske tunneller spesielt.

I brev av 25.06.2018 til ordføreren i Sandnes svarer Justis- og beredskapsministeren på henvendelsen (vedlegg 1). Her fremgår det at svaret er utarbeidet i samråd med Kommunal- og moderniseringsministeren.

Av svarbrevet fremgår det for det første at større brannsamarbeid er viktig og at i forslaget til revidert dimensjoneringsforskrift legges det opp til et slikt styrket samarbeid. Regjeringen vil legge til rette for at kommunene skal ha profesjonelle og slagkraftige brann- og redningsvesen, med god evne til å håndtere større og krevende hendelser.

For det andre påpekes det i brevet at brannsikkerhet i tunneller må oppnås gjennom nært samarbeid mellom vegtunneleier og de kommunale brannvernmyndigheter. Kommunenes ansvar er jf. loven forebygging og beredskap for hendelser. Samtidig fremholdes grunnprinsippet om at brannsikkerheten i alle brannobjekter er eiers og brukers ansvar. Det henvises her til lovens §14 om at DSB kan pålegge eier av tunneler som ansees å utgjøre en ekstra risiko, å etablere egen brann- og ulykkesberedskap eller å bekoste og vedlikeholde en nødvendig oppgradering av det kommunale brannvesenet.

VURDERINGER

På denne bakgrunn er spørsmålet som legges frem for drøfting i Jærrådet om svarbrevet bør følges opp med et felles initiativ overfor samferdselsdepartementet og eventuelt regional vegmyndighet.

Rogaland brann og redning IKS står overfor betydelige tiltak de neste årene for oppgradering av kompetanse, utstyr, brannstasjonsstrukturen mv for å håndtere fremtidige store prosjekter.

Strand kommune har søkt om opptak i selskapet fra 1.1.2019. Det gir økt handlingsrom for felles kommunalt brann- og redningsvesen mht. å ivareta ansvaret for forebygging og beredskap. Samtidig er grunn til å påregne at denne stasjonen på sikt må oppgraderes eller relokaliseres for å betjene oppgavene som følger av Ryfast og utbygging i denne delen av Ryfylket.

Rogfast er under planlegging, slik at her kan det ennå være rom for å drøfte med vegeier nødvendige tiltak som bør legges inn i selve vegprosjektet. Brann- og redningssjefen fremholder for øvrig at det er behov for årvåkenhet overfor de eksisterende undersjøiske tunellene (Rennfast, Finnfast). Tunnelsikkerhet må også innbefatte disse.

ANBEFALING

Saken legges frem for drøfting i Jærrådet.

Sandnes, 29.08.2018

Bodil Sivertsen
sekretær Jærrådet

Sidsel Haugen
seniorrådgiver

Vedlegg:

1_Svar fra JD KMD brann og redningstjenesten

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

11/18 Oppnevning av representant til styret i Funkishuset

Arkivsak-dok. 18/00044-28
Arkivkode. 026
Saksbehandler Sissel Hauge-Vikane

Saksgang	Sakstype	Møtedato	Saknr
1 Jærrådet	Utvalgssaker	11.09.2018	11/18

Styret i Funkishuset har bestått av:

Medlemmer:

Klepp kommune: Torill Lende Fjermestad
Hå kommune: Atle Straume

Varamedlemmer:

Gjesdal kommune: Stig Egeland
Hå kommune: Tor Rune Gudmestad

Atle Straume fra Hå ønsker å gå ut av styret for Funkishuset.

Tor Rune Gudmestad fra Hå, går inn i Atle Straume sin rolle som medlem i styret.

Forslag til vedtak:

Tor Rune Gudmestad går inn som fast medlem.

Som varamedlem etter Tor Rune Gudmestad oppnevnes:

Sandnes, 29.08.2018

Bodil Sivertsen
sekretær Jærrådet

Vedlegg:

Oppnevning Jærrådet

Dokumentet er ikke signert da Sandnes kommune benytter elektronisk godkjenning.

